

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 14

Zpracováno v rámci projektu Optimalizace procesů a profesionalizace ÚMČ Praha 14 III.,

registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/18_119/0014754

OBSAH

A. ÚVOD A CÍL DOKUMENTU	4
A1. Úvod	4
A2. Metodika a vznik dokumentu	6
A3. Cíl	7
A4. Používané zkratky	7
B. ANALYTICKÁ ČÁST	9
B1. Základní území a demografické údaje	9
1. Základní územní údaje	9
2. Demografické údaje	10
B2. Mobilita a místní přeprava místních obyvatel	12
1. Počet a důvod cest	12
2. Způsob a udržitelnost dopravy	13
3. Ostatní indikátory a souhrn za celý průzkum	14
B3. Životní prostředí	14
1. Analýza ovzduší	14
2. Hluk	15
3. Odpady	18
C. VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST	22
C1. Výsledky auditů udržitelného rozvoje - SWOT analýzy	22
1. Správa věcí veřejných a územní rozvoj	22
2. Životní prostředí	22
3. Udržitelná výroba a spotřeba	23
4. Doprava	23
5. Zdraví	24
6. Místní ekonomika a podnikání	25
7. Vzdělání a výchova	25
8. Kultura a volný čas	26
9. Sociální prostředí	27
10. Globální odpovědnost	27
C2. SWOT analýza globální odpovědnosti na Praze 14	28
C3. Ekologická a uhlíková stopa	30
1. Ekologická stopa	30
2. Uhlíková stopa	31
D. NÁVRHOVÁ ČÁST	32
D1. Vize	32

D2. Tematické oblasti a strategické cíle Plánu rozvoje globální odpovědnosti.....	32
1. Oblast - SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ A OSVĚTA	32
2. Oblast - MĚSTSKÁ ZELEŇ A PARKY	33
3. Oblast - VODA A VODNÍ REŽIM.....	33
4. Oblast - DOPRAVA A MOBILITA	34
5. Oblast - VEŘEJNÝ PROSTOR A BUDOVY	34
D3. Akční plán	35
1. TABULKOVÁ ČÁST AP PRGO.....	36
E. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	42
1. Specifikace opatření, osob, rolí a odpovědností v procesu implementace	42
2. Mechanizmy a systémy pro zavádění opatření do praxe	44
3. Časová a finanční náročnost implementace opatření	44
4. Komunikace implementace	44
5. Monitoring implementace.....	44
6. Hrozby.....	44
7. Způsob vyhodnocování úspěšnosti realizace opatření PRGO.....	45
8. Doporučení v rámci vazby na SDG´s – Cíle udržitelného rozvoje	45
F. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ	49

A. ÚVOD A CÍL DOKUMENTU

A1. Úvod

Globální odpovědnost je postoj, který respektuje rozdíly, podobnosti a vazby mezi životy v rozvojových a rozvinutých zemích, a který vnímá a využívá možnosti pro potření deficitů v jednotlivých krajinách a lidských společenstvích. Umožňuje přijmout fakt o existenci stavu a různorodosti v ekonomických, sociálních, environmentálních, politických a kulturních procesech, včetně vlivů, které je ovlivňují, a dává možnost nalézt vůli pro řešení nerovnoměrných situací ve všech těchto oblastech. Zároveň vybízí k využití řešení, která jsou rozvojově udržitelná pro další generace a celkový stav planety a života na ní. U jednotlivců i kolektivů rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a dílčích postojů tak, aby byli lidé schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů.

Globální odpovědnost směřuje obyvatele na Zemi k přijetí odpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

Městská část Praha 14 si uvědomuje svou roli jako součást hl. m. Prahy, celé ČR a potažmo i dalšího světa a také to, že její vliv v rámci celku není zanedbatelný. Za současné globální situace, v níž respektuje nestejný socioekonomický stav v jednotlivých částech světa, životní prostředí zasažené již probíhajícími klimatickými změnami, ale i vědomostní a technologické poměry současného lidstva ovlivněné dalšími aspekty MČ vnímá, že je třeba nebýt pasivní a podle zásady „mysli globálně, jednej lokálně“, naplňuje představu společensky odpovědné institucionálně ukotvené platformy. Jako jedna z mladších, dynamicky se rozvíjejících městských částí Prahy, využívá svých zákonných a rozhodovacích možností a dostupnými prostředky podporuje a propaguje společensky odpovědný globální přístup a jde příkladem v jeho realizaci.

Počínaje rokem 2009 začala MČ Praha 14 realizovat na svém území principy MA 21, což významně podpořilo její snahy o zapojení celého spektra dotčených stran v práci na strategickém plánování. MČ Praha 14 prošla standardním vývojem v aplikaci opatření na svém území ale i v rámci ÚMČ a v roce 2020 je jedinou MČ v ČR obhajující kategorie B sady oficiálních indikátorů. Celkový efekt tohoto nastavení správy území poukazuje na intenzivní vůli zajímat se o to, jaké prostředí tu přenecháme budoucím generacím. Díky realizaci MA 21 zná MČ Praha 14 svou situaci, rozumí stavu, ve kterém se v každé z deseti oblastí udržitelného rozvoje nachází a ví, jak k němu došla. Zároveň je schopna sebehodnocení a mapingu svých možností, kapacit, ale i nedostatků. Celkově jí realizace MA 21 umožňuje rozumně hospodařit, efektivně nakládat s kapacitami a současně při aplikaci participace udržitelně růst.

MČ Praha 14 využívá své geografické umístění, složení obyvatelstva, stále se rozvíjející infrastrukturu k aplikaci globálních principů, podporuje politiku místní odpovědnosti, iniciuje mezinárodní spolupráci a systematicky řeší otázky týkající se dopadů změn klimatu na svém území. Díky rozvojovým investicím komunikovaným průběžně se všemi cílovými skupinami a dotčenými subjekty i veřejností je rozvoj na jejím území participativní a udržitelný. Navázaná dlouhodobá spolupráce se všemi typy subjektů, jako jsou podnikatelé, neziskový sektor, obyvatelstvo a další státní instituce, správně nastavené interní procesy a vůle vedení MČ, umožňují pracovat na globální odpovědnosti společně se všemi obyvateli a komunitami MČ a zároveň ve spolupráci a shodě s hl. m. Prahou a okolními institucemi a municipalitami.

Zmíněné nastavení predikuje možnost dobře spravovat MČ jako součást obrovského celku s cílem zajistit všem obyvatelům příjemné místo pro život, zároveň vzdělávat, vést a zapojovat jednotlivé aktéry a společně vytvořit z MČ Praha 14 místo, kde se bude dobře žít i našim potomkům.

Mimo uchopení správy MČ Praha 14 v rámci pravidel MA 21 vnímá vedení MČ Praha 14 jako důležité interně přistupovat k tématům globální odpovědnosti. Jako důležitou součást předávání dobré praxe a vhodnou ukázkou své snahy implementuje do svých interních dokumentů cíle globální odpovědnosti a prosazuje principy společenské odpovědnosti i navenek.

K ovlivnění zmírnění dopadu negativních klimatických jevů může MČ přispět pouze v rámci svých kompetencí. V souvislosti s narůstajícími klimatickými změnami věnuje MČ Praha 14 zvýšenou pozornost zachycování dešťové vody. Byly realizovány projekty k jejímu zadržení prostřednictvím budování retenčních nádrží či akumulačních nádrží. MČ systematicky pracuje na udržitelné správě z pohledu energetických výdajů. Je zaveden energetický management budov ve správě MČ. V prosinci roku 2018 byla dokončena Energetická koncepce městské části Praha 14. Městská část Praha 14 v současné době disponuje nástrojem IMU pro automatizovaný sběr naměřených dat z měřidel jednotlivých komodit, jako jsou elektřina, plyn, teplo a voda.

Pravidelně jsou realizovány akce a aktivity ke klimatickým tématům:

- Dny Země,
- komunitní úklidy, kampaň Chceme tu mít čisto!,
- udržitelně a úsporně nastavení závazných interních dokumentů pro ÚMČ a zřízené organizace MČ P14,
- dobrovolný závazek na platformě MŽP ke snížení tvorby odpadů na ÚMČ P14,
- závazná pravidla pro organizátory akcí na území MČ P14 v souladu s globální odpovědností,
- dotační program pro podporu aktivit souvisejících s MA 21 a globálními tématy.

Jsou podporovány komunitní aktivity, rozvoj a podpora třetích zemí i Fair trade:

- partnerství se zeměmi třetího světa,
- adopce na dálku,
- materiální sbírky a pomoc rozvojovým zemím,
- partnerství mezi školami,
- Fair trade snídaně a akce,
- využívání výrobků a potravin od místních zemědělců a výrobců,
- podpora udržitelných, upcyklovaných a recyklovatelných výrobků,
- podpora místních podnikatelů a výrobců.

Klade se důraz na spolupráci s dětmi a mládeží, celkově na prevenci a zároveň participaci:

- Žákovské zastupitelstvo,
- Dětské fórum,
- preventivní kampaně Respektuj 18!, realizace Anti Fet Festu,
- dotační programy podporující zdravé a rozumné trávení volného času,
- dotační program na podporu kultury a kulturních aktivit.

Participace pro všechny

- projednávání všech důležitých změn a rozvojových akcí ve spolupráci s veřejností – veřejná projednání a Veřejná lokální fóra probíhající napříč MČ,
- účast zástupců veřejnosti, podnikatelů, neziskového sektoru i odborníků v poradních orgánech MČ
- participace při tvorbě rozvojových dokumentů MČ

Rozhodnutí zpracovat Plán rozvoje globální odpovědnosti vyplynulo z deficitu dokumentu, který by shrnul informace o globální odpovědnosti, zmapoval stávající připravenost MČ P14, její možnosti a stanovil směr, kterým by se v této oblasti měla vydat.

A2. Metodika a vznik dokumentu

Tento dokument vznikl jako výstup projektu „Optimalizace procesů a profesionalizace ÚMČ Praha 14 III.“ podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost (dále jen „OPZ“). Dokument byl vypracován a strukturován obdobnou metodikou jako stávající základní dokument MČ Praha 14 - Strategický plán rozvoje MČ Praha 14, z důvodu jednodušší orientace v něm a snazší následné evaluace.

Přípravou dokumentu byla pověřena pracovní skupina pro globální odpovědnost na Praze 14 (dále jen PS GLO), jejímiž členy jsou zástupci všech důležitých skupin. Výstupy, které zajistila pro zpracování tohoto dokumentu tak byly výstupy z jejích jednání, šetření mezi místními aktéry, konzultace a spolupráce s kompetentními pracovníky MČ Praha 14, zástupci neziskového a ziskového sektoru a dalších odborníků k týkajícím se tématům. Dále pak SWOT analýzy, zkušenosti sdílené dobré praxe z celé ČR a světové trendy. Současně byly použity informace ze strategických dokumentů MČ Praha 14 (Demografická studie, Strategický plán rozvoje MČ Praha 14 vč. jeho AP, Analýza kvality života, Ekologická a uhlíková stopa P14, Energetická koncepce MČ Praha 14, a dalších). Celý dokument byl průběžně konzultován s Komisí pro zapojování veřejnosti a MA 21 a vedením MČ Praha 14.

Vzhledem k tomu, že MČ považuje zodpovědný přístup ke klimatické změně za nedílnou součásti globální odpovědnosti, vzniká současně s Plánem rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14 i „Klimatický plán MČ Praha 14“. Oba dokumenty jsou provázané a při vzniku byly pracovními skupinami diskutovány provázanosti a nutné vazby, které se následně projeví jak ve struktuře dokumentů, tak v navržených cílech a opatřeních. Klimatický plán MČ Praha 14 je přílohou č. 1 tohoto dokumentu. Oba materiálu jsou vzájemně propojené a mají společnou návrhovou část a akční plán.

Dokument reflektuje zjištění vycházející z analýz a dokumentů nadřazených orgánů a odborných organizací (Cíle udržitelného rozvoje, Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu, Klimatický plán hl. m. Prahy, Plán udržitelné mobility Prahy a okolí, Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky 2018–2030, Strategie globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o globálních souvislostech, Cirkulární Česko, atd.). Dále byly využity zkušenosti ze seminářů, kterých se účastnili zástupci MČ Praha 14 nebo zástupci PS GLO (Budoucnost adaptací v Praze, Workshop Implementačního plánu na roky 2020-2024 – Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu, Konference předcházení vzniku odpadu, atp.) Zároveň jako podklad pro související činnosti posloužily zkušenosti s realizací mezinárodního programu MA 21, kterou MČ Praha 14 realizuje více jak deset let.

Při zpracování se vycházelo z reálných možností MČ Praha 14 jako subjektu, který má již nastavený způsob komunikace s neziskovým sektorem, podnikateli a občany a u něj již existuje platforma, která

je použitelná jako základna pro další rozvoj tímto směrem. Základnou jsou mínění zaměstnanci a odborníci na ÚMČ Praha 14 včetně politického vedení, externí odborníci a zástupci všech tří zmíněných sektorů, se kterými ÚMČ Praha 14 dlouhodobě spolupracuje. V neposlední řadě jsou součástí této platformy i nastavené komunikační linky na nadřazené vedení a subjekty jako jsou ministerstva, organizace zřízené státem či Pracovní skupiny MA 21 při Radě vlády pro udržitelný rozvoj.

A3. Cíl

Dokument slouží MČ Praha 14 pro její další rozvoj v období 2022 - 2024, a to v rámci globální odpovědnosti včetně klimatické změny s přihlédnutím k jejím možnostem a schopnostem a za využití všech dostupných zdrojů a zkušeností. Politickému vedení MČ Praha 14 přináší vodítko vytvořené na základě výše uvedených skutečností pro realizaci konkrétních opatření směřujících ke společensky odpovědnému spravování územního celku MČ Praha 14. **Dokument je zároveň závazný pro vedení příspěvkové organizace Praha 14 kulturní a akciové společnosti Správa majetku P14,** jelikož jde o významné hráče na území Prahy 14 a jejich vliv na celou společnost z globálního pohledu není zanedbatelný.

Plán globální odpovědnosti je v hierarchii strategických dokumentů MČ Praha 14 podřízen Strategickému plánu rozvoje MČ Praha 14.

A4. Používané zkratky

AP	Akční plán
AP PRGO	Akční plán Plánu rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14
CO ₂	Oxid uhličitý
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
gha	globální hektar
HMP, hl. m. Praha	Hlavní město Praha
MHMP	Magistrát hlavního města Praha
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
IMU	Integrované měření utilit
MA 21	místní Agenda 21
MČ Praha 14 (MČ P14, MČ)	městská část Praha 14
NO ₂	Oxid dusičitý
OEF	Odbor evropských fondů
OPZ	Operačního programu Zaměstnanost
OSPK	Oddělení strategické ho plánování a komunikace
PRGO	Plán rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14
PS GLO	Pracovní skupina pro globální odpovědnost

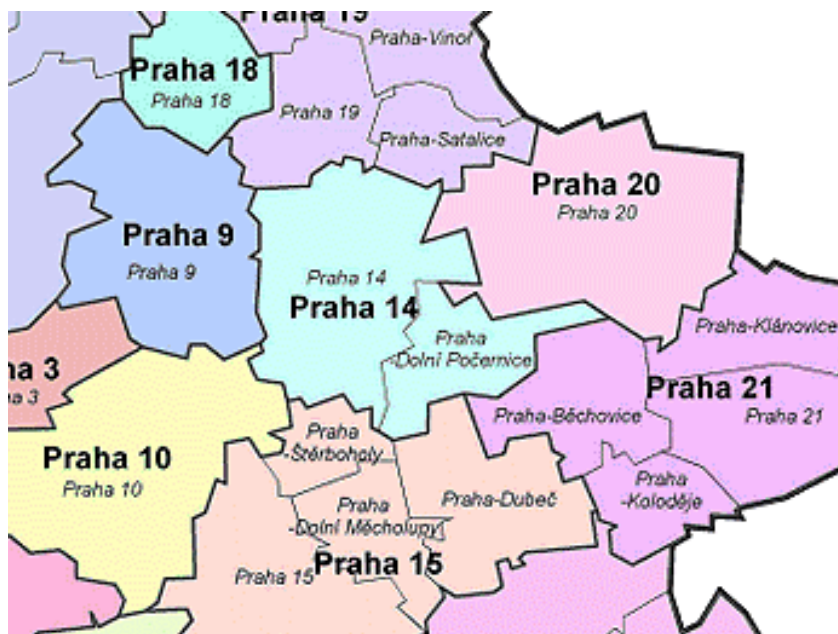
ROPID	Regionální organizátor Pražské integrované dopravy
SDG	Cíle udržitelného rozvoje
SWOT	Silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby
ÚMČ Praha 14 (ÚMČ P14, ÚMČ)	úřad městské části Praha 14
ÚSES	Územní systém ekologické stability krajiny
VUR	vzdělávání pro udržitelný rozvoj

B. ANALYTICKÁ ČÁST

B1. Základní území a demografické údaje

1. Základní územní údaje

MČ Praha 14 vznikla v rámci rozsáhlé změny administrativního uspořádání hlavního města Praha v roce 1994, a to transformací městské části Praha - Kyje a jejím rozšířením o část území dosavadní městské části Praha 9.

OBRÁZEK 1 - ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ SEVEROVÝCHODNÍ ČÁSTI PRAHY

MČ Praha 14 se nachází v severovýchodní části Prahy, na území městského obvodu Praha 9. Co se týče sousedních městských částí, tak MČ Praha 14 sousedí na západě s MČ Praha 9, na severu s MČ Praha 19, na východě s MČ Praha 20 a MČ Praha 21, na jihu s MČ Praha 15 a Praha 10.

V rámci správního obvodu Praha 14 vykonává městská část některé přenesené působnosti i pro území městské části Praha - Dolní Počernice.

MČ Praha 14 se skládá z těchto katastrálních území:

- Černý Most (cca 210,0 ha)
- Hloubětín (cca 73% k. ú. východně od Průmyslové ulice - 375,6 ha)
- Kyje (cca 569,5 ha)
- Hostavice (cca 197,6 ha)

Poznámka: MČ Praha 14 vykonává některé působnosti i pro území městské části Praha - Dolní Počernice, které s Prahou 14 sousedí na jihovýchodní straně.

2. Demografické údaje

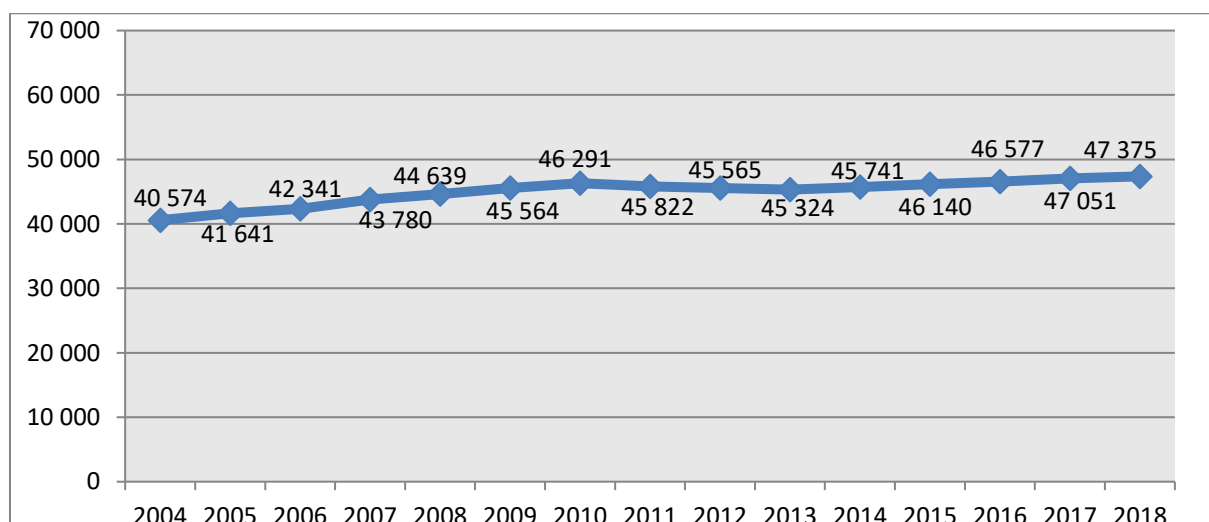
Celkový počet obyvatel a jeho vývoj

Podle ČSÚ ve spádovém území žilo k 31. 12. 2018 47 375 obyvatel. Tento údaj zahrnuje osoby hlášené k trvalému pobytu a cizince s povolením k dlouhodobému pobytu.

Lokalita	Počet obyvatel
Černý Most	24 398
Hloubětín	9 863
Hostavice + Kyje	4 228
Hutě	4 228
MČ Praha 14	47 375

TABULKA 1 - CELKOVÝ POČET OBYVATEL DLE LOKALIT (STAV V ROCE 2018) - ZDROJ: ČSÚ

MČ Praha 14 patří mezi dynamicky se rozrůstající městské části na území hl. m. Praha. S tím souvisí i nárůst jejich obyvatel, který má přirozeně vliv i na oblast dopravy. V období mezi rokem 2004 a rokem 2018 počet obyvatel vzrostl o 6 801 osob, což představuje nárůst o 17 %, který má přirozeně vliv i na oblast dopravy.

OBRÁZEK 1 - GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ VÝVOJE POČTU OBYVATEL S TRVALE HLÁŠENÝM POBYTEM - ZDROJ: ČSÚ

Lokalita	2014	2014	2016	2017	2018
Černý Most	24 584	24 513	24 471	24 451	24 398
Hloubětín	10 537	10 596	10 926	11 006	9 863
Hostavice + Kyje	6 897	7 056	7 241	7 522	8 886
Hutě	3 527	3 779	3 939	4 072	4 228
MČ Praha 14	45 545	45 944	46 577	47 051	47 375

TABULKA 2 - VÝVOJ POČTU OBYVATEL DLE LOKALIT MEZI LETY 2014 A 2018 - ZDROJ: ČSÚ

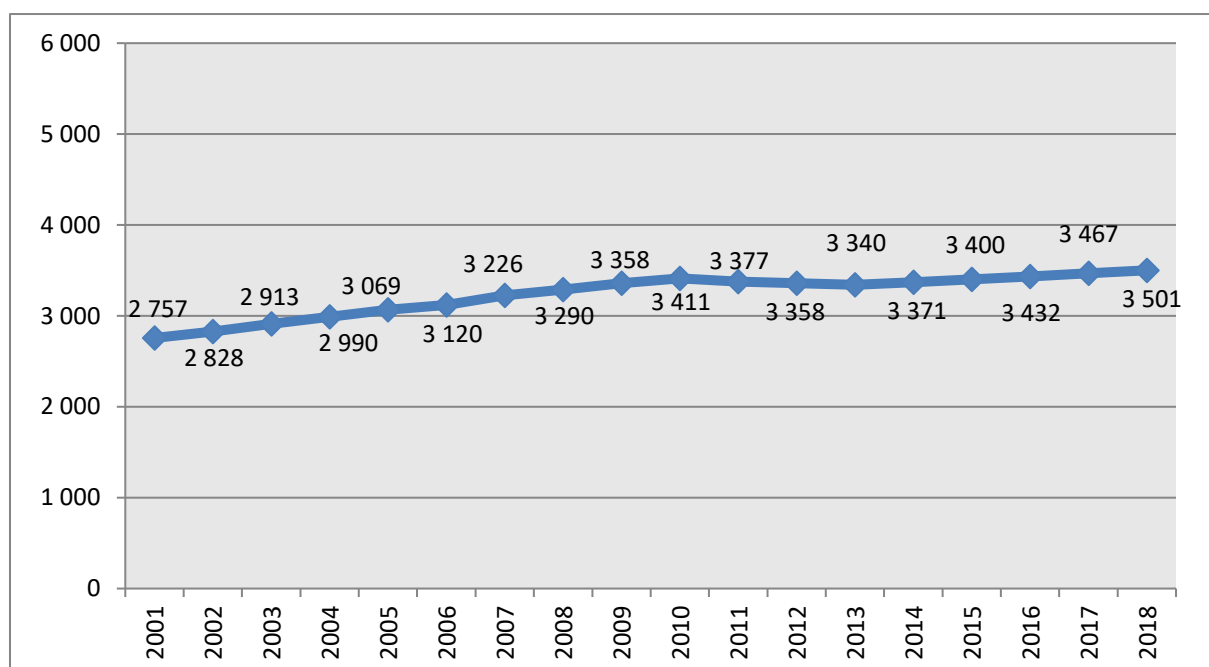
Koncentrace obyvatel

Hustota zalidnění v rámci MČ Praha 14 dosahovala v roce 2018 3 501 obyvatel na km². V porovnání s hl. m. Praha je hustota obyvatel vyšší. V rámci MČ Praha 14 má největší hustotu zalidnění (s ohledem na typ zástavby) lokalita Černý Most, a to 11,6 tisíc obyvatel na km². Naopak nejnižší hustotu zalidnění má lokalita Hutě. Lokalita Hloubětín má hustotu obyvatel 5 012 km² a Hostavice + Kyje pak 1625 na km².

Území	Hustota obyvatel na km ² v roce 2018
MČ Praha 14	3 501
Hlavní město Praha	2 637

TABULKA 3 - KONCENTRACE OBYVATEL (POROVNÁNÍ MČ PRAHA 14 A HL. M. PRAHA) - ZDROJ: ČSÚ

Mezi lety 2001 a 2018 můžeme sledovat, již s ohledem na realizovanou výstavbu, nárůst hodnoty hustoty obyvatel MČ Praha 14 z původních 2 757 na současných 3 501 obyvatel na km².

OBRAZEK 2 - GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ VÝVOJE HUSTOTY ZALIDNĚNÍ MČ PRAHA 14 V LETECH 2001-2018 (POČET OBYVATEL/KM2) - ZDROJ: ČSÚ

Struktura obyvatel dle věku

V souvislosti s provázaností analytických dokumentů a dokumentů zabývajících se stanovením vizí, cílů, opatření a návrhů řešení v jednotlivých oblastech života MČ Praha 14, tedy i v oblasti dopravy, je nutné brát v úvahu i věkovou strukturu obyvatel MČ Praha 14.

Tak jako v mnoha jiných oblastech, tak i v oblasti věkové struktury obyvatel, se MČ Praha 14 liší od věkové struktury hlavního města Prahy, a to zejména v následujícím:

- Počet osob ve věku 15 - 25 je mírně nadprůměrný
- Osoby ve věku 45 - 55 jsou nadprůměrně zastoupeny
- Žije zde méně seniorů 65+

Populace v MČ je v porovnání s hlavním městem Prahou mladší, na 100 dětí do 15 let zde připadá 87 seniorů starších 65 let.

Situace se liší také dle jednotlivých lokalit. Relativně nejstarší obyvatelstvo žije v Hloubětíně (148 seniorů na 100 dětí). Naopak velmi mladé obyvatelstvo mají Hutě, kde na 100 dětí do 15 let připadá pouze 64 seniorů starších 65 let.

Území/Lokalita	Věkové rozhraní			Celkem	% v rámci věkového rozhraní			Index stáří
	0 - 14	15 - 64	65+		0 - 14	15 - 64	65+	
Černý Most	3542	18 244	2612	24 398	15 %	75 %	11 %	74
Hloubětín	1374	6 542	2037	9 863	14 %	65 %	21 %	148
Hostavice + Kyje	1654	5 958	1274	8 886	19 %	67 %	14 %	77
Hutě	790	2 929	509	4 228	19 %	69 %	12 %	64
MČ Praha 14	7360	33 583	6432	47 375	16 %	71 %	14 %	87
Hl. m. Praha	206688	854866	247098	1 308 632	16 %	65 %	19 %	120

TABULKA 4 - SKLADBA OBYVATELSTVA PODLE VĚKU (STAV V ROCE 2018) - ZDROJ: ČSÚ

B2. Mobilita a místní přeprava místních obyvatel

Městská část Praha 14 v pravidelných intervalech (1x za 3 roky) sleduje i vývoj v oblastech, které přímo souvisejí s oblastí dopravy, tj. preference obyvatel městské části v oblasti mobility a místní přepravy. Za tímto účelem se v letech 2015, 2018 a 2021 uskutečnilo dotazníkové šetření společností CI2, o.p.s. Zjištěné informace jsou nezbytné pro cílené zaměření příslušných dopravních opatření, které je v následujících letech nezbytné připravit a následně realizovat ze strany městské části, a to za přímé součinnosti příslušných partnerů - Hlavní město Praha, Technická správa komunikací, Dopravní podnik, ROPID, aj.

V rámci dotazníkového šetření bylo vybráno 497 vyplněných dotazníků. Ne všichni respondenti odpověděli na všechny otázky. Ve vzorku respondentů velmi mírně převládají ženy (50,9 %) nad muži (49,1 %), což odpovídá přibližnému rozdělení mužů a žen v městské části ve věkové skupině dotázaných. Nejvíce jsou v šetření zastoupeny věkové skupiny 31–40, dále 21–30 a 41–50 let. Z hlediska zaměstnání/sociální postavení a nejvyššího dosaženého vzdělání převládají zaměstnaní (60,2 %) a osoby středoškolsky vzdělané (33,3 %).

1. Počet a důvod cest

Počet cest

Prvním ze sledovaných ukazatelů z oblasti mobility obyvatel městské části Praha 14 je počet cest, který v běžný pracovní den místní obyvatelé uskuteční.

Z provedených dotazníkových šetření bylo zjištěno, že v roce 2021 je jeho hodnota 2,49, tedy nižší než v roce 2018 a v roce 2015.

Důvod a systematicčnost cest

V dotazníku měli respondenti určit, které z šesti nabízených možností byly důvodem jejich cest/y předešlý den dotazování.

V dotazníku měli respondenti určit, které z šesti nabízených možností byly důvodem jejich cest/y předešlý den dotazování. Pokud nepočítáme zpáteční cesty, které jsou až sekundárním důvodem cestování, pak lidé v městské části Praha 14 nejčastěji cestují do práce za rekreací a volným časem a za nákupy.

Z nabízených kategorií důvodů cest představovaly cesty do školy a do práce cesty systematické, tedy ty, které je nutno pravidelně vykonávat a které probíhají téměř denně. Kategorie rekreace, nakupování a k lékaři představovaly cesty nesystematické, tedy takové, které pravidelně neprobíhají.

Ze zjištěných údajů jasně vyplývá, že oproti roku 2015 došlo k výraznému snížení počtu nesystematických cest.

2. Způsob a udržitelnost dopravy

Dále respondenti během řízených rozhovorů uváděli, který z možných způsobů dopravy ve sledovaný den využili (nikdo neuvedl, že se dopravuje vlakem). Pro srovnání v níže uvedené tabulce jsou uvedena data za rok 2015 a 2018.

Způsob dopravy	% cest		
	2015	2018	2021
pěšky	25,9	14,7	20,3
na kole	6,2	3,4	6,2
na motocyklu	0,3	1,3	0,4
autem	46,5	48,6	41,6
hromadnou dopravou	21,2	32	31,3

TABULKA 9 - MODUL SPLIT - ZPŮSOBY DOPRAVY OBYVATELI MČ - ZDROJ ÚMČ (2015/2018/2021)

Různé způsoby dopravy je možné kvalifikovat z hlediska udržitelnosti jako udržitelné - pěší cesta, na kole, použití hromadné dopravy - a neudržitelné - cesta autem nebo motocyklu.

Ze zjištěných dat vyplývá, že podíl obyvatel, kteří preferují udržitelné způsoby dopravy, od roku 2018 vzrostl téměř o 7%.

3. Ostatní indikátory a souhrn za celý průzkum

Následující tabulka ukazuje v souhrnu výsledky a trendy jednotlivých indikátorů mobility ve městské části.

Hodnocená oblast	Hodnocení 2015	Hodnocení 2018	Hodnocení 2021	Trend 2015 – 2018	Trend 2018 – 2021
Počet cest za den	2,77	3,04	2,49	↗	↘
Důvod – Do školy	11,4 %	9,6 %	9,7 %	↘	↗
Důvod – Do práce	22,7 %	29,9 %	26,6 %	↗	↘
Důvod – Rekreaace	10,0 %	10,1 %	11,3%	→	↗
Důvod – Nakupování	12,0 %	9,4 %	10,9%	↘	↗
Důvod – K lékaři	2,1 %	0,6 %	0,1%	↘	↘
Důvod – Zpáteční cesta	41,7 %	40,3 %	41,3%	↘	↗
Systematické cesty	58,6 %	66,2 %	62,0%	↗	↘
Nesystematické cesty	41,4 %	33,8 %	38,0 %	↘	↗
Způsob – Pěšky	25,9 %	14,7 %	20,3 %	↘	↗
Způsob – Na kole	6,2 %	3,4 %	6,2 %	↘	↗
Způsob – Na motocyklu	0,3 %	1,3 %	0,4 %	↗	↘
Způsob – Autem, taxíkem	46,5 %	48,6 %	41,6 %	↗	↘
Způsob – Hromadnou	21,2 %	32,0 %	31,3 %	↗	↘
Udržitelně	53,2 %	50,1 %	58,0 %	↘	↗
Neudržitelně	46,8 %	49,9 %	42,0 %	↗	↘
Počet osob v autě – řidič	52,9 %	47,8 %	67,6 %	↘	↗
Počet osob v autě – řidič + 1	31,6 %	41,5 %	25,1 %	↗	↘
Počet osob v autě – řidič + 2 a	15,5 %	10,7 %	7,4 %	↘	↘
Průměrná doba cesty	0:18:28	0:22:49	0:24:51	↗	↗
Průměrná vzdálenost cesty	7,0	10,0	8,7	↗	↘

TABULKA 10 - SOUHRNNÉ INFORMACE O VÝSLEDKU PRŮZKUMU MOBILITY OBYVATEL MČ PRAHA 14 - ZDROJ: ÚMČ (2015, 2018, 2021)

B3. Životní prostředí

1. Analýza ovzduší

Ochrana ovzduší se řídí zákonem č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší. Imisní limity (neboli nejvýše přípustná úroveň znečištění) jsou řešeny v příloze č. 1 zákona č. 201/2012Sb., o ochraně ovzduší, způsob a vyhodnocování úrovně znečištění a způsobu posuzování a vyhodnocování je obsaženo ve vyhlášce č. 330/2012Sb. a ve vyhlášce 415/2012 Sb.

Městská část Praha 14 na svých webových stránkách pravidelně zveřejňuje výsledky analýzy ovzduší. Měří se výskyt následujících látek:

- Oxid dusičitý NO₂ – imisní limit 40 µg/m³ za rok
- Prašný spad – imisní limit 12,5 g/m² za měsíc

V letech 2016 - 2020 byl obsah oxidu dusičitého mírně překročen na některých stanovištích, a to nejčastěji na Lipenském náměstí a Kyjském hřbitově. Limit obsah prašného spadu pak byl nejčastěji překročen na měřicím stanovišti Lipenské náměstí. Mezi kritická období pak patří léto a podzim, kdy k překročení měsíčních limitů dochází nejčastěji. Nicméně lze konstatovat, že roční průměr emisní limit nepřevyšuje.

Z významných stacionárních zdrojů emisí se v blízkosti MČ Praha 14 nachází hlavně Pražské služby a. s. – ZEVO Malešice. Toto zařízení na energetické využívání odpadu produkuje zejména oxidy dusíku a oxid uhelnatý.

Imisní limit pro ochranu lidského zdraví vyjádřený denními 8hodinovými klouzavými průměrnými koncentracemi ozonu ($120 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byl v kraji (Hlavní město Praha) v roce 2016 překročen na 3 lokalitách, Praha 6 - Suchdol, Praha 4 - Libuš a Praha 5 - Stodůlky. Ostatní imisní limity nebyly na stanicích státní sítě imisního monitoringu v kraji překročeny.

2. Hluk

Hluk je z medicínského hlediska škodlivý svou nadměrnou intenzitou. Jeho účinek je subjektivní. Může být rušivý až obtěžující s negativním vlivem na psychickou pohodu člověka. Pro měření intenzity hluku se používá jednotka decibel (dB).

Pro podrobný popis hlukové zátěže v prostředí, zvláště v případě rozsáhlejšího území, kde se hladina hluku mění místo od místa, se využívají hlukové mapy. Jejich zpracování nevychází z konkrétních bodových měření, ale z modelových výpočtů, které jsou méně nákladné, lépe prakticky proveditelné a využitelnější s ohledem na plánované investiční akce, změny v dopravě nebo jiná opatření ke zlepšení stavu prostředí.

Ochrana lidského zdraví před hlukem je zakotvena v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, konkrétně v § 30-34 tohoto zákona. Limity pro hluk jsou pak podrobně stanoveny nařízením vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

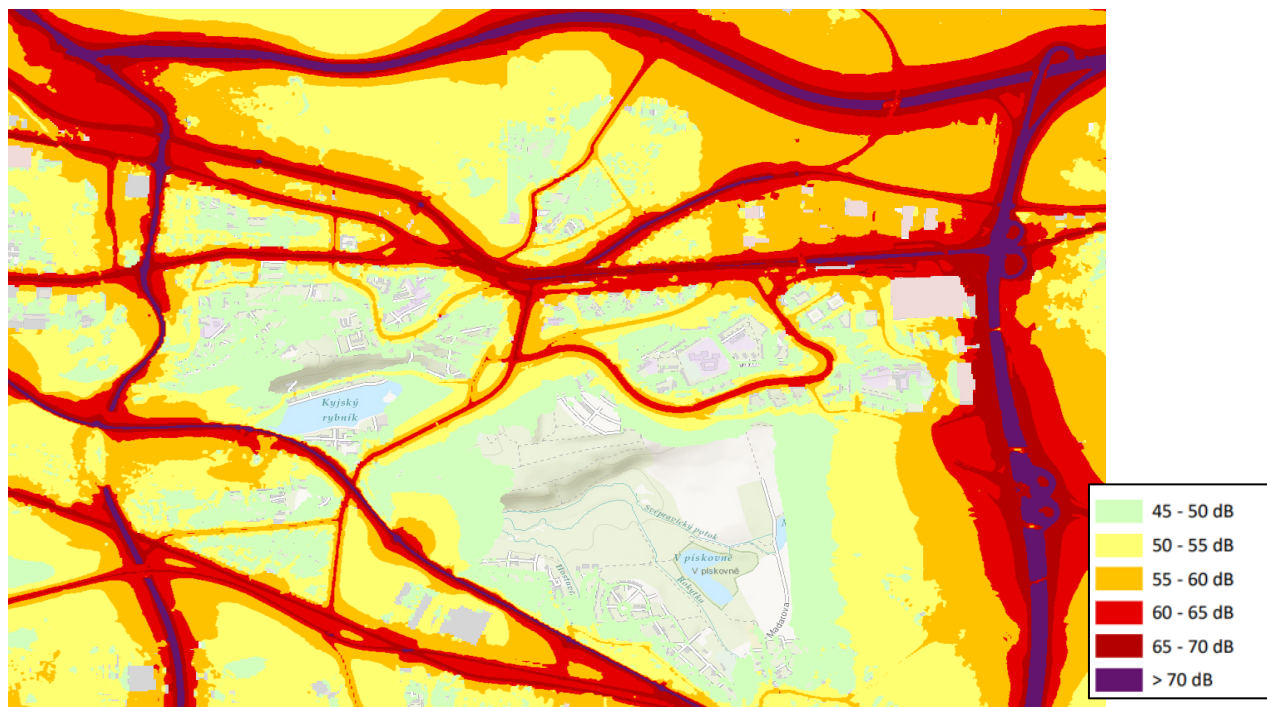
Hlavní město Praha je z hlediska automobilové dopravy ve srovnání s jinými českými městy, dálnicemi a silnicemi v extravilánu výjimečné v nadprůměrně vysokých intenzitách a dopravních výkonech. Z tohoto důvodu je silniční doprava nejvýznamnějším zdrojem nadlimitního hluku, který zároveň působí na největší počet obyvatel v porovnání s jinými zdroji hluku. Následující tabulka uvádí limity pro hluk ze silniční dopravy.

	Den (6:00 -22:00)	Noc (22:00 -6:00)
Hluk ze silniční dopravy	55 db	45 db

TABULKA 13 - LIMITY HLUKU ZE SILNIČNÍ DOPRAVY; ZDROJ: HLUK.EPS.CZ

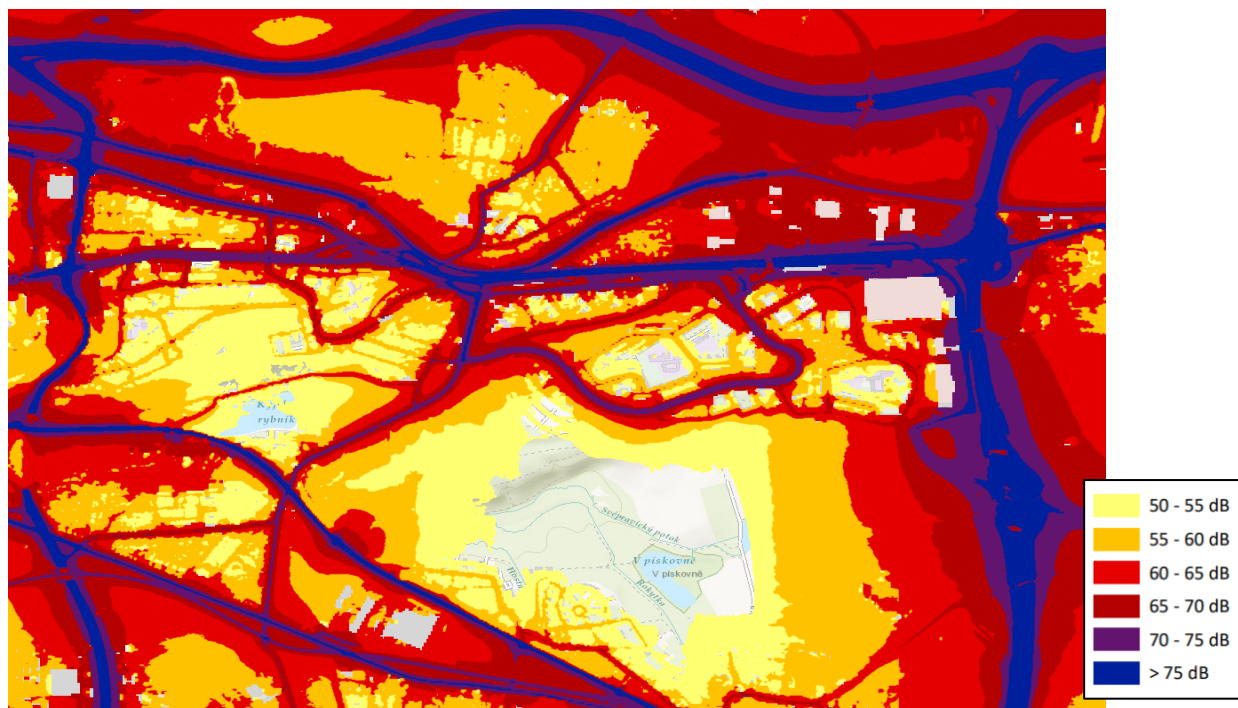
Následující mapa znázorňuje hluk z automobilové dopravy v MČ Praha 14. Nejvyšší hodnoty byly naměřeny v blízkosti nadřazených komunikačních sítí.

Z mapy udávající noční hodnoty hluku vyplývá, že většina bytové zástavby se nachází v pásmu 45 – 50 dB, tedy mírně překračující limit.

OBRÁZEK 7 - PLOŠNÁ HLUKOVÁ MAPA MČ PRAHA 14 - NOČNÍ HODNOTY - 2017; ZDROJ: GEOPORTAL.MZCR.CZ

V porovnání s rokem 2016 se ukazuje mírné zhoršení.

OBRÁZEK 6 - PLOŠNÁ HLUKOVÁ MAPA MČ PRAHA 14 - DENNÍ HODNOTY - 2017; ZDROJ: GEOPORTAL.MZCR.CZ

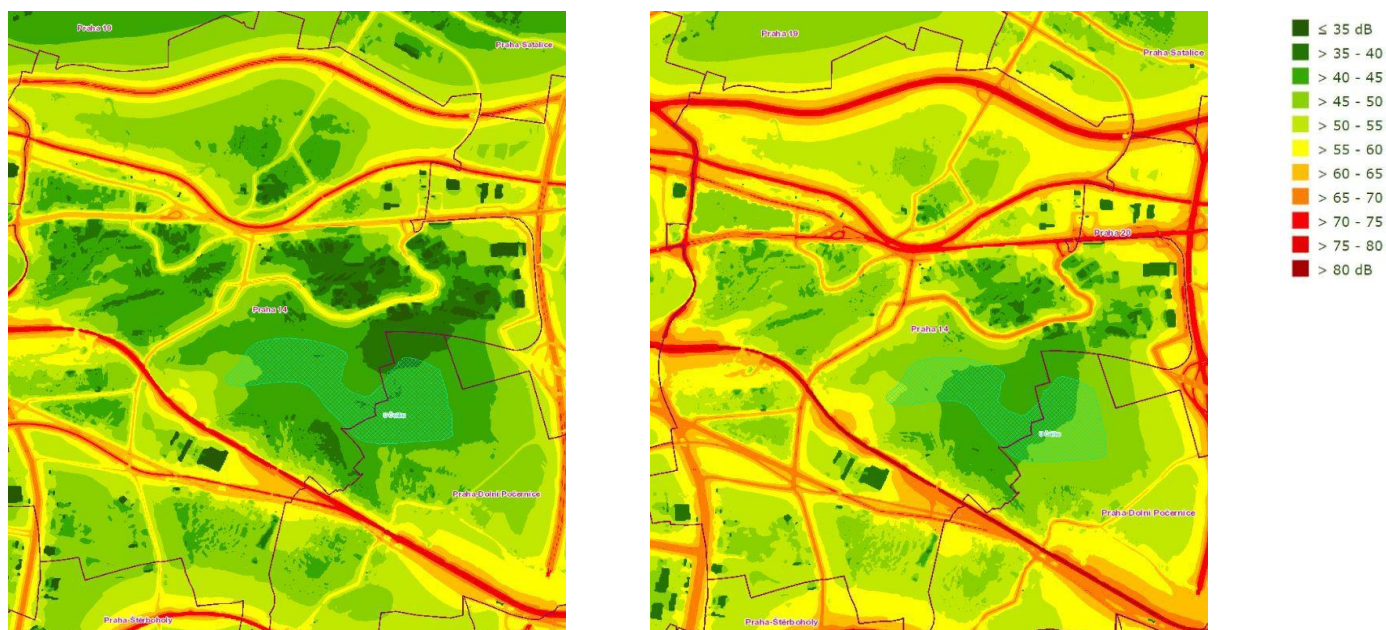
Hluk v MČ Praha 14, rok 2016

Následující obrázek porovnává hlukovou situaci v MČ Praha 14 ve dne (levý obrázek) a v noci (pravý obrázek). Všechny hodnoty do hlukového limitu 55 dB jsou na mapě znázorněny zeleně. Hodnoty hluku, které překračují hodnotu 55dB jsou zvýrazněny od barvy žluté, přes oranžovou až k červené.

Nejvyšší hlukové hodnoty byly zaznamenány poblíž hlavních silničních tahů. To se týká zejména ulic Novopacká a Chlumecká, které navazují na Pražský okruh. V jižní části MČ Praha 14 přichází nadměrný hluk poblíž ulice Českobrodské.

Vyšší hlukové hodnoty se týkají rovněž Broumarské, Kolbenovy a Ocelkovy.

Porovnáme-li hlukovou mapu přes den a v noci, je patrné, že spolu s hustotou dopravy v noci klesá i hlukové zatížení. Výrazně přibýlo zelených ploch, tedy míst, kde hluk klesl pod 55 dB. Nejvíce hlučná místa se opět nacházejí v bezprostřední blízkosti silničních tahů, zde je však také patrné zlepšení a mírný pokles hlukové zátěže, i když jsou tyto ulice (Novopacká, Chlumecká, Českobrodská, Broumarská, Kolbenova a Ocelkova) stále v červených číslech.

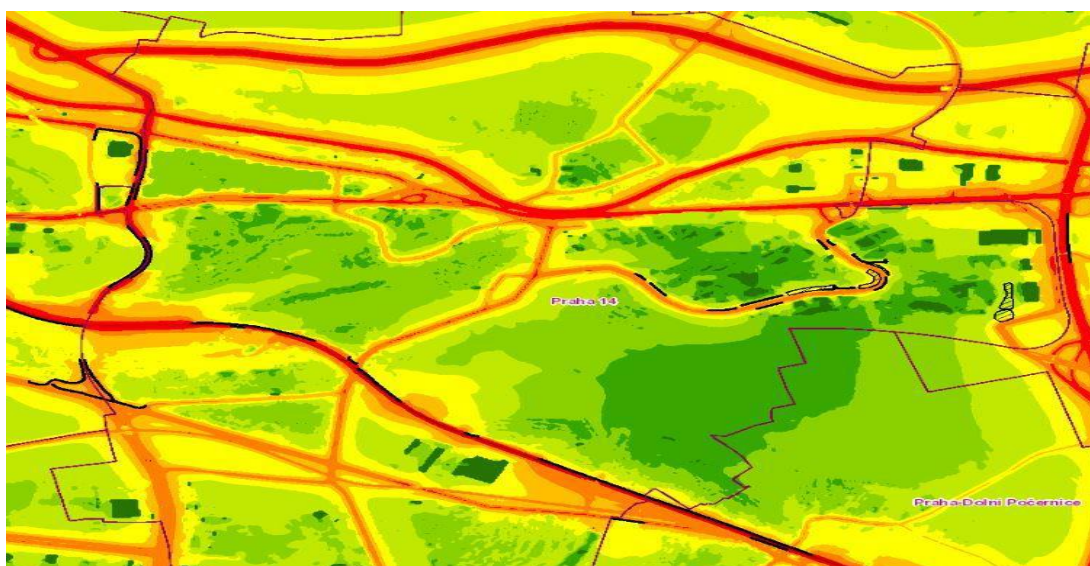
OBRÁZEK 8 - HLUKOVÁ MAPA MČ PRAHA 14 - NOC (VLEVO) A DEN (VPRAVO), 2016; ZDROJ: MMP.PRAHA.EU

Protihluková ochrana

Na následující hlukové mapě MČ Praha 14 jsou černými čarami znázorněny všechny hlukové valy a čárkovaně vyplněné objekty znázorňují hlukové stěny a bariéry.

Protihlukové valy se nachází na ulici Bryksova v úseku Kpt. Stránského – Vybíralova a mají výšku 7 m. Další val se nachází na ulici Chlumecká v úseku NN4152 – Chlumecká a je vysoký 14 m. Na ulici Ocelkova je postaveno několik stěn a bariér o výšce 2-3 m a také val v úseku Bryksova – NN2401, jeho výška je 5,2 m a v úseku NN1834 – NN2402 má výšku 5 m.

Mnoho stěn a bariér se nachází na ulici Průmyslová, Kbelská v úseku Mochovská – Kolbenova. Další stěny byly postaveny v ulici Česobrodská, tam, kde se napojuje na Průmyslovou. Na jihu MČ potom zasahují stěny a bariéry Štěrboholské spojky o výšce 3 m. V MČ Praha 14 byly postaveny také protihlukové ochrany u železniční trati ve výšce 3 m. Další protihlukové stěny jsou v sídlištní zástavbě a v místech, kde je přímý kontakt obyvatel s hlukem, např. u ulice Chlumecká, v ulicích Bryksova, Ocelkova, apod.

OBRÁZEK 9 - PROTIHLUKOVÁ OCHRANA MČ PRAHA 14, 2016 - ZDROJ: MMP.PRAHA.EU

3. Odpady

V únoru 2017 hl. m. Praha přijalo Plán odpadového hospodářství (POH obce) na období 2017-2026, kde se zavazuje k plnění strategických cílů v oblasti odpadového hospodářství České republiky, které plně kopírují cíle EU. Mezi tyto cíle mimo jiné patří předcházení vzniku odpadů, jejich opětovné využití, snižování měrné produkce odpadů, maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů. Dalším cílem je snaha o přechod na systém založený na principech oběhového hospodářství. V hl. m. Praze je plně funkční celoplošný komplexní systém třídění komunálního odpadu, spočívající v třídění na následující druhy:

- papír a lepenka
- sklo
- plasty
- objemný odpad
- směsný odpad
- nebezpečný odpad
- kovy železné a neželezné
- stavební suť (kat. č. odpadu: 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07)

- elektrotechnický odpad
- odpad z údržby zeleně
- dřevěný odpad
- pneumatiky

Od podzimu 2004 je v Praze díky pilotním projektům možné třídit také tyto druhy odpadu:

- biologicky rozložitelný odpad
- čiré sklo
- nápojové kartony

Hlavní město Praha nechalo zpracovat portál, který obsahuje mapu stanovišť kontejnerů na tříděný odpad i další užitečné informace z oblasti odpadového hospodářství.

Mapa tříděného odpadu: <https://ksnko.praha.eu/map-separated/index.html?districtCode=547361>

V roce 2018 se v hlavním městě Praze vyprodukovalo celkem 5 187 tisíc tun odpadu, z toho 99 tisíc tun nebezpečného odpadu. Oproti roku 2017 se jedná o nárůst. Od roku 2012 se celková výše produkce odpadu zvyšuje, nicméně poměr nebezpečného odpadu dlouhodobě klesá, což je pozitivní. Hl. m. Praha zajišťuje mobilní sběr nebezpečného odpadu. V rámci mobilního (zastávkového) sběru je každoročně realizováno zhruba 300 svozů po cca 8 zastávkách.

Odpady		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem		4 941	3 811	4 269	4 161	4 602	4 517	5 187
z toho v kategoriích	nebezpečné	132	79	62	71	58	64	99
	ostatní	4 810	3 732	4 207	4 090	4 544	4 453	5 087

TABULKA 14 - PRODUKCE ODPADŮ NA ÚZEMÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY V TIS. TUN;
ZDROJ: 2008–2012 – CENIA (ISOH), 2013–2017 – OCP MHMP

Hlavní město v prosinci 2016 umožnilo Pražanům ve všech 20 sběrných dvorech, které provozuje, odevzdávat **použité potravinářské oleje a tuky**. Zavedená služba získává na popularitě, neboť objem odevzdaných surovin stále roste. Občané mohou donášet použité oleje a tuky zbavené o zbytky jídla pouze v plastových uzavřených nádobách – PET lahve, uzavřených kbelících nebo kanystrech. Takto sebraný olej a tuk je po vytrídění a vyčištění využíván jako druhotná surovina v chemickém průmyslu. Jeho aplikace je možná při výrobě některých hmot nahrazujících ropné produkty, dále ve stavebnictví jako složka pro náhražku ropných maziv. Používá se jako mazivo i v dřevařském průmyslu zvláště tam, kde je kladen důraz na ekologickou šetrnost výrobku. Další využití tohoto materiálu je pro výrobu ekologických paliv nebo jejich přísad. Nově se přistupuje k využití oleje pro výrobu ekologické energie.

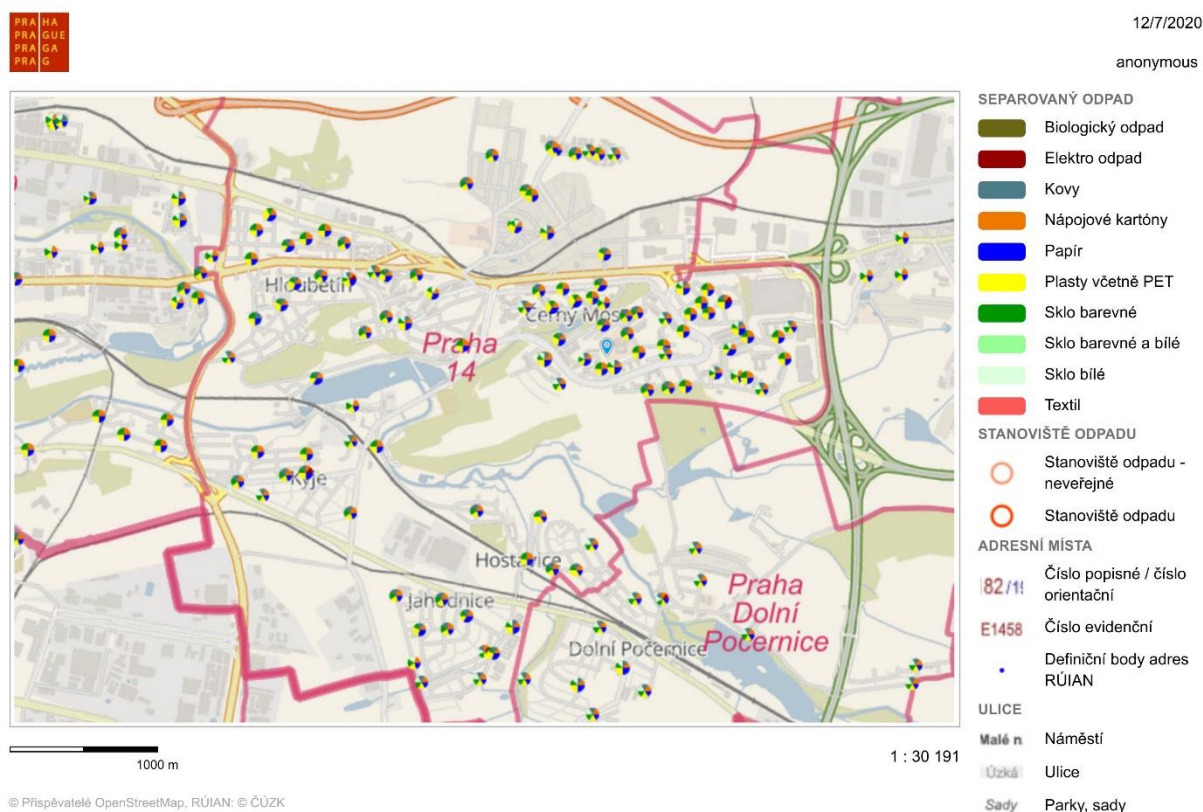
Kontejnery na **elektroodpad** nejsou součástí městského systému tříděného komunálního odpadu. Od roku 2011 je na území Prahy možné k odevzdání drobných elektrozařízení a baterií nově využít stacionárních červených kontejnerů kolektivního systému ASEKOL s.r.o., které jsou ve většině případů rozmístěny vedle stanovišť kontejnerů na separovaný odpad. V současné době je na území města rozmístěno již 210 červených kontejnerů. Seznam sběrných míst naleznete na tomto odkaze: <http://www.asekol.cz/asekol/sberna-mista>

Hl. m. Praha od 1. 1. 2019 zajistilo fungování sběrného místa, kde je umožněno zástupcům Městské policie Praha odložit **injekční jehly a stříkačky** z aplikace omamných a psychotropních látek, které

pravidelně nalézají při svých obchůzkách na veřejných prostranstvích, dětských hřištích nebo na místech, kde jsou k nálezů přivoláni občany hl. m. Prahy. Sběrné místo provozuje společnost EKOM CZ a.s., na adrese Poděbradská 36, Praha 9, přičemž veškeré náklady spojené s provozováním sběrného místa a následným odstraněním sebraných jehel a stříkaček uhradí hl. m. Praha ze svého rozpočtu.

Na území MČ Praha 14 se nachází desítky **kontejnerů na tříděný odpad**. Jejich poloha a počet jsou znázorněny na následující mapce. Nejvíce kontejnerů na tříděný odpad je na sídlišti Černý Most. Nejčastěji se jedná o kontejnery na plasty, papír, barevné sklo. Neobvyklé nejsou ani kontejnery na nápojové kartony.

<https://ksnko.praha.eu/map-separated/index.html?districtCode=547361> .

Ve spolupráci hl. m. Prahy a MČ Praha je i občanům na území Praze 14 umožněn **sběr bioodpadu**. Během celého roku mohou lidé likvidovat bioodpad, převážně větve, trávu a listí ze zahrad, ve velkoobjemových kontejnerech, jejichž rozvoz a umístění zajišťuje hl. m. Praha nebo pak v rámci svozové služby, kterou zajišťuje MČ Praha 14. Stanoviště svozové služby MČ Praha 14 na bioodpad doplňují stanoviště hl. m. Praha a svoz je realizován v kooperaci.

Bioodpad mohou případní zájemci svážet i do sběrných dvorů, kde je jejich složení po předložení dokladu o trvalém bydlišti v Praze, zdarma. Nejbližší Praze 14 jsou na ulici Průmyslová 5, v Horních Počernicích nebo pak přímo kompostárna v Malešicích.

Vzhledem k tomu, že bioodpad jsou i běžné **každodenní produkty z domácností** vyjma olejů (zbytky pečiva, slupky z ovoce či zeleniny, skořápky vajec, zemina z květin, apod.) zajišťují další svozové služby pronájem hnědých popelnic s přistavením a odvozem přímo od domu. Na Praze 14 zajišťuje tuto službu a následnou obornou likvidaci o AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o.

Informace o všech svozech, možnostech likvidace bioodpadu a rozvozu dalších speciálních popelnic jsou zájemcům k dispozici na webových stránkách hl. m. Praha, MČ Praha 14 nebo svozových společností.

V roce 2020 byl na MČ Praha 14 zřízen svoz použitých potravinářských olejů z domácností na vybraných 32 stanovištích.

C. VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST

C1. Výsledky auditů udržitelného rozvoje - SWOT analýzy

1. Správa věcí veřejných a územní rozvoj

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

- Systém řízení kvality dle ISO 9001 s integrovanou MA21
- Systém komunikace a zapojování veřejnosti

SLABÉ STRÁNKY

- Slabě ošetřený systém sběru informací o spokojenosti občanů MČ Praha 14

PŘÍLEŽITOSTI

- Podporovat zvyšování výkonnosti a kvality i u klíčových organizací MČ Praha 14

HROZBY

- Omezení počtu projektů či prostředků na projekty k řešení aktuálních potřeb MČ Praha 14
- Možné konflikty mezi MČ Praha 14 a Magistrátem hl. m. Praha

2. Životní prostředí

Uspokojivý stav tématu vůči UR – s podmínkami

SILNÉ STRÁNKY

- Zelený pás středem městské části
- Zelené plochy vhodné pro rekreaci a jejich další výsadba
- Větší počet vodních ploch
- Klesající spotřeba pitné vody na obyvatele
- Ekologická osvěta - např. naučné stezky, Den Země, aj.

SLABÉ STRÁNKY

- Zatížení dopravou způsobující negativní externalitu (ovzduší, hluk)
- Péče o životní prostředí kompetenčně rozdrobená mezi MHMP a MČ
- Malá plocha a narušený systém ÚSES
- Malá plocha maloplošných chráněných území
- Nedefinované priority v oblasti hospodaření s vodou

PŘÍLEŽITOSTI

- Využití nevyužívaných ploch brownfields apod.
- Revitalizace zeleně a veřejných prostor, výsadba nové zeleně a budování parků
- Výchovná a osvětová práce s veřejností vedoucí k péči o životní prostředí, přírodu, zeleň
- Snížení dopravní zátěže
- Realizace projektů financovaná z vnějších vstupů
- Budování pásů izolační zeleně kolem rušných komunikací

HROZBY

- Změny ve vedení MČ Praha 14
- Změny územního plánu v nedostatečné koordinaci s MČ
- Zvýšení hluku, zvýšení koncentrace polutantů
- Zhoršení ekologické stability způsobené plánovanou další výstavbou

3. Udržitelná výroba a spotřeba

Uspokojivý stav tématu vůči UR – s podmínkami

SILNÉ STRÁNKY

- Vlastní propagace nakládání s odpadem
- Zavedení monitoringu spotřeb energie na vlastním majetku

SLABÉ STRÁNKY

- Nastavení systému práce s daty a zpětné vazby

PŘÍLEŽITOSTI

- Využít připravovaného konceptu Smart City pro evidenci nakládání s odpadem
- Možnost porovnávat stav energetického managementu s ostatními MČ

HROZBY

- Snížení pravomocí pro ovlivňování kvality výstavby a renovací na území MČ

4. Doprava

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

- Vlastní strategický dokument z oblasti dopravy - Generel dopravy
- Vlastní fond pro rozvoj bezmotorové dopravy
- V kontextu HMP je zpracována spousta koncepčních dokumentů, které slouží i pro MČ

SLABÉ STRÁNKY

- Poloha MČ Praha 14 na přechodu mezi centrální a okrajovou zónou Prahy - Významná tranzitní oblast
- Vysoká míra modal split u IAD
- Kongesce na I/12 negativně ovlivňuje spolehlivost MHD
- Minimální pravomoci MČ při ovlivňování stav v oblasti mobility, stavu komunikací, aj.
- Špatné možnosti parkování na sídlištích

PŘÍLEŽITOSTI

- Realizace projekčně připravených záměrů na cyklostezky a bezbariérové trasy
- Rozšiřování P+R, výstavba parkovacích domů ve vazbě na metro

HROZBY

- Omezení pravomocí MČ ve prospěch HMP
- „Divoké“ parkování „přespolních“ mimo P+R v důsledku zavádění rezidenčních zón v sousedních čtvrtích
- Růst intenzit IAD, zejména na I/12 v jižní části MČ
- Omezování a škrty v MHD

5. Zdraví

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

- MČ Praha 14 věnuje péči zlepšení místních životních podmínek vč. podmínek pro zdraví občanů všech věkových kategorií. Podporuje a spolu/organizuje řadu zdraví prospěšných aktivit
- Přehledná komunikace MČ s občany prostřednictvím webových stránek a dalších médií
- Zlepšují se podmínky pro aktivní využití volného času obyvatel
- Pro občany MČ je v Praze dostupná komplexní šíře zdravotních služeb
- Většina ukazatelů zdravotního stavu občanů je v Praze (což lze s přijatelnou mírou nepřesnosti vztáhnout i na městské části) na lepší úrovni, než je průměr ČR

SLABÉ STRÁNKY

- Kvalita životního prostředí je negativně ovlivněna velkoměstským prostředím, hustou dopravou a dopravní infrastrukturou s výpadovými trasami i dalšími negativními vlivy vyplývajícími z polohy městské části, což má dopad na zdraví obyvatel (hluk, exhalace ad.)
- Nedostatečná kapacita zdravotních a sociálních služeb pro seniory
- Ve srovnání s průměrem ČR je v Praze (což lze s přijatelnou mírou nepřesnosti vztáhnout i na Prahu 14) vyšší výskyt některých sociálně patologických jevů s negativním dopadem na zdraví obyvatel (zneužívání návykových látek apod.). Je zde také evidován vyšší výskyt sexuálně přenosných nemocí

PŘÍLEŽITOSTI

- Realizace projekčně připravených záměrů na cyklostezky a bezbariérové trasy
- Relativně vysoký podíl občanů se zájmem o zdraví a aktivním přístupem k participaci na zlepšení místních životních podmínek
- Blízká dostupnost všech podpůrných organizací, institucí atd. na území hl. města Prahy
- Možnost využít dostupná aktuální data o zdravotním stavu obyvatel (z portálu PZU) jako základ pro cílené plánování aktivit podpory a ochrany veřejného zdraví
- Dotační tituly zaměřené na zlepšování místních životních podmínek a zdraví obyvatel

HROZBY

- Personální a finanční nestabilita, ekonomické výkyvy, vč. těch, které nejsou ovlivnitelné politikou MČ
- Hrozba mimořádných situací s negativním dopadem na zdraví obyvatel (živelné pohromy, mimořádné epidemie)
- Zhoršování některých ukazatelů kvality životního a komunálního prostředí s dopadem na zdraví obyvatel (hluk, exhalace, klimatická změna - sucho, zvyšující se počet tropických dnů ad.)
- Dlouhé čekací doby při poskytování některých zdravotních a sociálních služeb
- Nabídka množství komerčních subjektů, nabízejících "zdravotní" služby na základě nevědeckých a neúčinných metod
- Nárůst byrokratických požadavků na pracovníky Městského úřadu
- Nedostatek (finančně) dostupného bydlení pro mladé rodiny, což by podporovalo nepříznivý demografický vývoj

6. Místní ekonomika a podnikání

Uspokojivý stav tématu vůči UR – s podmínkami

SILNÉ STRÁNKY

- Rozjezd aktivit Prague Start-up Center již od roku 2016
- Pozitivní trendy v úrovni zaměstnanosti obyvatel v posledních letech
- Pořádání tradičních aktivit pro rozvoj místního cestovního ruchu a turistiky
- Nové investiční projekty podporující atraktivitu lokality
- Pozitivní trendy v počtu ubytovaných návštěvníků na území MČ Prahy 14

SLABÉ STRÁNKY

- Absence rozpracovaných akčních plánů rozvoje ekonomiky a podnikání v návaznosti na Strategický plán rozvoje MČ Prahy 14
- Absence pravidelné formy komunikace s podnikatelským sektorem a její vyhodnocování (Pozn.: Nyní je realizováno jen prostřednictvím webového portálu a dále dle ad-hoc aktivit podnikatelských subjektů v území MČ Prahy 14)

PŘÍLEŽITOSTI

- Větší míra zapojení MČ Prahy 14 do aktivit Prague Start-up Center a využití možnosti jeho další podpory podnikatelského sektoru
- Poradenství pro začínající podnikatele, tj. pro obyvatele MČ Prahy 14 (např. formou podnikatelských inkubátorů)

HROZBY

- Možnost opakování hospodářské krize v příštích letech, která by negativně ovlivnila lokální podmínky MČ Prahy 14 nejen v podnikatelských aktivitách, ale také v úrovni zaměstnanosti obyvatel

7. Vzdělání a výchova

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

Formální vzdělávání

- Stabilní podpora rozvoje VUR ve školách a školských zařízeních (dotační programy, realizace projektů)
- Podpora participace mladých lidí v rámci Žákovského zastupitelstva a Dětského fóra.
- Zaměření na všechny oblasti VUR, tj. jak na environmentální oblast (např. podpora EVVO), tak na socio-ekonomickou (např. programy na začleňování cizinců na ZŠ, podpora globálního rozvojového vzdělávání)
- Monitoring a vyhodnocování spotřeby energií a vody
- Realizace opatření snižujících energetickou náročnost budov (zateplování, rekuperace).
- Aktivní podpora síťování učitelů a vychovatelů

Neformální vzdělávání

- Podpora organizací zabývajících se neformálním vzděláváním v oblasti VUR. Kromě stabilní finanční podpory, také podpora materiální či mediální
- Nadstandartní počet komunitních center a sportovišť pro volnočasové aktivity. Aktivity jsou dostupné pro všechny cílové skupiny
- Jsou zavedena opatření, aby nedocházelo při aktivitách k poškozování životního prostředí.

SLABÉ STRÁNKY

- MČ nemá v současnosti zaveden monitoring VUR. Deklaruje, že si školy monitorují a vyhodnocují samy. S daty škol se ale dále nepracuje
- Spokojenost obyvatel se vzdělávacími institucemi se velmi různí dle lokality v MČ. Nejnížší spokojenost je v oblastech, kde chybí školky a školy, či kde jsou nedostatečné kapacity
- MČ konstatuje, že činnost organizací v oblasti neformálního vzdělávání ve VUR, které nezajišťuje, nijak nevyhodnocuje a hodnocení si provádějí samy organizace v rámci svého pole působení a požadovaného zlepšování. Kromě Auditů UR tedy chybí ucelená informace o aktivitách a tématech UR, která jsou realizována. Na analýzu by MČ mohla reagovat jednak zaměřením své podpory, nebo aktivitami/tématy, které sama realizuje

PŘÍLEŽITOSTI

- Mezinárodní snaha naplňování Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), kde je role vzdělávání klíčová
- Existence národního strategického dokumentu Česka republika 2030, který na SDGs navazuje a rovněž zdůrazňuje potřebu vzdělávání k UR
- Všeobecně větší povědomí a zájem mladších generací o udržitelný rozvoj
- Zapojení do akcí typu Týden udržitelného rozvoje či Cen SDGs

HROZBY

- Nižší zájem politiků a rozhodovacích orgánů o téma UR a tudíž méně podpora aktivit a naplňování strategických dokumentů k UR (např. dokument ČR 2030, který byl vypracován předchozí vládou, atp.)

8. Kultura a volný čas

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

- Kultura, komunitní život a význam veřejných prostranství významným tématem místní části
- Koncepční přístup na velmi vysoké úrovni (důraz na kvalitně zpracované koncepční dokumenty se zapojením veřejnosti, pravidelná tvorba akčních plánů)
- K participaci přistupováno otevřeně (neskepticky, jak je často zvykem), kreativně a na velmi vysoké úrovni
- Informovanost a propagace profesionální
- Aktivní vyhledávání a přetváření nevyužitých prostor a brownfieldů na komunitní centra

SLABÉ STRÁNKY

- Malá spokojenost občanů s kulturní nabídkou (výstup šetření ECI, indikátor A1)
- Vytváření kulturní nabídky v rámci městské části
- Rozhodování a programové zajištění vychází z jediného místa (p.o. Praha 14 kulturní), což není jednoduché pro MČ s více specifickými lokalitami

PŘÍLEŽITOSTI

- V mnoha tématech ukázkový přístup ke kultuře – příležitostí pro další města je inspirovat se (koncepční přístup, participace, informovanost)
- Zaměření se na péči o to málo hmotného kulturního dědictví, které v místní části je – podpora majitelů při rekonstrukcích, revitalizace přilehlého okolí a historických cest, obnova historických cest; posílení prezentace nehmotného kulturního dědictví veřejnosti

HROZBY

- Změna priorit a směřování MČ se změnou politické reprezentace
- Finanční udržitelnost množství rozjetých projektů
- Malý vliv městské části na kulturní služby z jiné úrovně samosprávy (např. magistrátu)

9. Sociální prostředí

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

- Dlouhodobě výrazná podpora aktivitám zaměřeným na posilování komunitního a spolkového života
- Široká nabídka sociálních služeb, jejichž dostupnost je zajišťována prostřednictvím komunitního plánování
- Vysoký počet neziskových organizací působících na území Prahy 14 a fungující spolupráce mezi městskou částí a neziskovým sektorem
- Programy MČ v oblasti prevence kriminality, jejíž míra se v uplynulých letech významně klesá

SLABÉ STRÁNKY

- Ve vztahu k poptávce nedostatečná nabídka obecních bytů, které by MČ mohla poskytnout pro účely krizového i dlouhodobého dostupného nájemního bydlení
- Existence sociálně vyloučených (mikro) lokalit na území městské části

PŘÍLEŽITOSTI

- Výrazný ekonomický růst a aktuálně nízká míra nezaměstnanosti
- Klesající počet příjemců dávek v hmotné nouzi indikující pokles počtu osob ohrožených chudobou
- Zájem obyvatel participovat na věcech veřejných, a to i v otázkách budoucího rozvoje městské části

HROZBY

- Růst sociálních rozdílů ve společnosti a nebezpečí její polarizace
- Selhávání státní správy při přípravě zákona o sociálním bydlení, nárůst bezdomovectví
- Nedostatečné odměňování pracovníků v segmentu sociálních a zdravotních služeb a s tím související problém nedostatku personálu

10. Globální odpovědnost

Uspokojivý stav tématu vůči UR - bez podmínek

SILNÉ STRÁNKY

- U většiny indikátorů se jedná o pozitivní stav a je viditelná snaha MČ na tématech UR pracovat
- Vedení města je nakloněno ve směřování k udržitelnému rozvoji
- Dlouholetá spolupráce s neziskovým sektorem na území MČ i mimo ni (např. Sever Litoměřice)
- Počet a tradice akcí zaměřených na ekologickou výchovu

SLABÉ STRÁNKY

- Riziko nedostatku finančních prostředků na plánované aktivity
- Riziko změny přístupu vedení města a nastaveného trendu po komunálních volbách 2018 - např. pozice energetického manažera

PŘÍLEŽITOSTI

- Navázání partnerství s městem z tzv. rozvojového světa
- Zahrnutí do akcí i více témat z globálních výzev a globálního rozvojového vzdělávání
- Vyčlenění částky z rozpočtu města na rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc
- Schválení a dokončení implementace energetické koncepce

HROZBY

- Přednost a akutnost řešení jiných oblastí než Globální odpovědnosti

C2. SWOT analýza globální odpovědnosti na Praze 14

Tato analýza byla zpracována na základě sběru podkladů pro přípravu tohoto dokumentu, tj. Plánu rozvoje globální odpovědnosti.

SILNÉ STRÁNKY

- **Existující platforma** složená z odborníků, zástupců neziskového sektoru, komerčních partnerů, politické reprezentace a občanů pro řešení otázky globální odpovědnosti na Praze 14 **s vůlí řešit dané téma**
- **Jednotný pohled na nutnost řešení otázky GLO** na území MČ Praha 14
- **Funkční komunikační síť** na území MČ Praha 14 pro možnosti šíření veškerých informací (občané, soukromý sektor, neziskový sektor, instituce atp.) – možnosti rozvoje
- **Transparentnost – otevřenost MČ Praha 14 směrem ven** – vstřícný přístup vůči komunitám + občanům včetně KC a institucí
- **Zastoupení velkých firem** působících na MČ Praha 14 **v platformě** pro řešení otázky GLO
- **Vnitropodnikové politiky** zastoupených podniků **zaměřené na otázky GLO s možností sdílení výstupů, zkušeností a know how** – potenciál pro řešení otázek GLO na území MČ Praha 14
- **Odvedená práce v rámci GLO všech existujících subjektů na území Prahy 14** – již realizované aktivity, zapojení, spolupráce s dalšími subjekty, nabyté a předané zkušenosti a vědomosti (realizace SDG's v praxi, genderová vyrovnanost, podpora cizinců – diversity, konkrétní hmatatelná opatření a příspěvky ke změnám klimatu, sharing)
- **Globální myšlení jednotlivých subjektů**
- **Vysoká úroveň povědomí a průběžného vzdělávání v rámci GLO**
 - tematické předmety a vyučování na ZŠ (praktikované EVVO)
 - přínos komunitních center v edukaci směrem k veřejnosti
 - intenzivní komunitní tematicky zaměřená činnost (podpora místní identifikace)
 - komunitní centra – přirozené platformy pro bourání bariér – zvýšení společenské uvědomělosti
 - podpora a zaměření na lokální GLO – "Mysli globálně – jednej lokálně"
- **Snaha o začlenění cílových skupin všech věkových kategorií i cizinců**
- **Spolupráce s odborníky**
- **Dobrá úroveň a pestrost osvětové činnosti v rámci GLO témat** – reálná změna chování jednotlivců, skupin, podniků i organizací
- **Existence aktivních občanů na Praze 14** všech věkových skupiny, aktivních komunit – existence lídrů v komunitách se shodným záměrem v rámci GLO a s již nastaveným kladným vztahem k lokalitě
- **Dlouhodobá a úspěšná realizace MA 21**
- **Městská diverzita prostředí** (lesy, parky, moderní i klasická zástavba, vodní plochy, nerovný výškový profil, nerovnoměrná zastavěnost, lokace MČ Praha 14)
- **Průběžné zkvalitňování území MČ Praha 14** – rozvoj zeleně, údržba území, rozvoj kvality života
- **Životní úroveň občanů MČ Praha 14 na dobré úrovni** – dostupnost základního vybavení pro život, pestrá náplň pro trávení volného času, široká nabídka sportů, kultury, dobrá dostupnost do centra města i do ČR) – prohlubování vztahu k lokalitě
- **Spolupráce MČ Praha 14 napříč spektrem spolupracujících organizací dlouhodobě nastavená a na dobré úrovni**, (občané a další subjekty, předávání informací, případná koordinace přenosu informací + obousměrné předávání dobré praxe – učení se navzájem)

- **Zájem občanů MČ Praha 14 o témata blízka GLO**, zlepšování stavu a navýšení opatření

SLABÉ STRÁNKY

- **Neexistence konkrétního dokumentu na MČ Praha 14 pro jako podklad pro rozvoj GLO**
- **Nejasnosti v terminologii** – problém s předáváním informací
- **GLO není institucionálně ukotvená**
- **Není dána zodpovědnost pro téma GLO**
- **Dlouhý horizont projevení efektu při realizaci opatření v rámci GLO**
- **GLO není obecně prioritou** – téma je lehce odsunutelné a často upozaděné
- **Řešení či tvorba opatření v rámci GLO není povinné** – tím pádem není vymahatelné a nepostižitelné
- **Nejasnost v zákonech a datech** – matoucí výklady
- **Struktura obyvatel na území MČ Praha 14**
- **Deficit mezinárodní spolupráce MČ Praha 14 (partnerské město apod.)**

PŘÍLEŽITOSTI

- **Udržení odpovědné péče o veřejný prostor**
- **Sledování cílů – monitoring místní i globální úrovně**
- **Udržet a zvýšit zájem mladší generace**
- **Navýšení počtu aktivních občanů – skupin**
 - Udržet stávající trend
 - Rozvoj této oblasti
- **Realizace dalších konkrétních opatření** – konkrétní lokální aktivity, opatření a projekty řešící místní problémy + jejich podpora
- **Více dobrých příkladů a jejich sdílení**
- **Navázání partnerství s dalšími MČ či městy**
- **Uspořádání společné akce pro zviditelnění GLO témat – více kooperace**
- **Využití příkladů dobré praxe dalších subjektů**

HROZBY

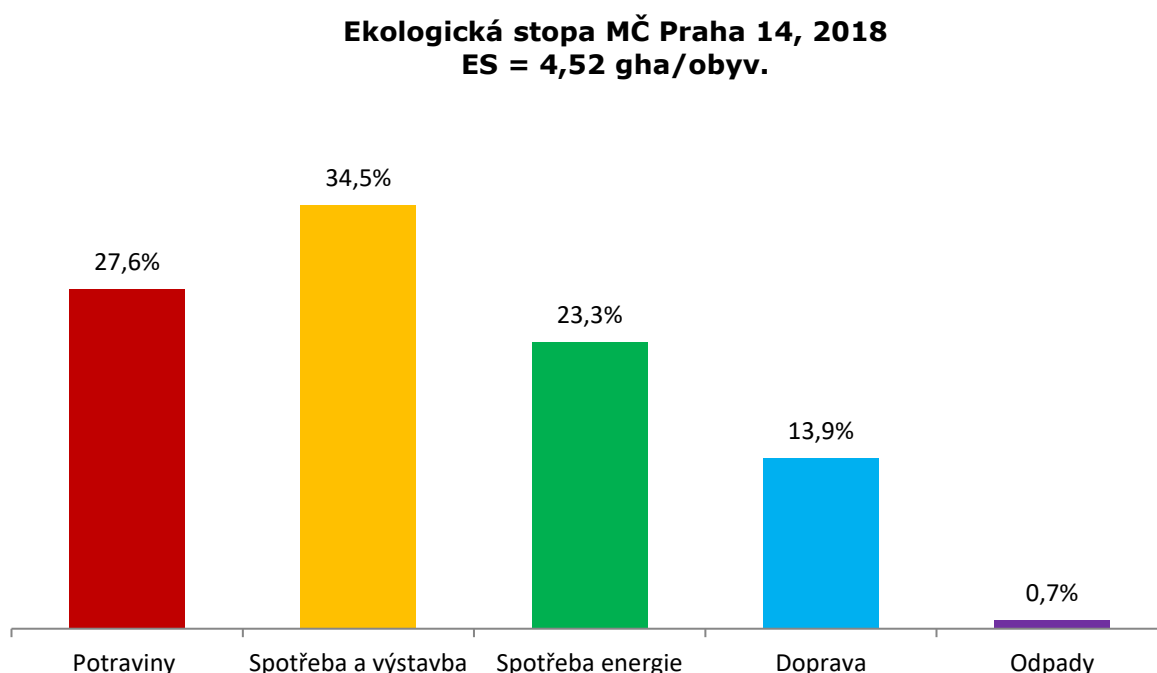
- **Změna politického vedení MČ Praha 14**
- **Vnímání tématu GLO jako módního trendu**
- **Extremismus v pojetí GLO**
- **Stav a umístění MČ Praha 14**
 - Nejsme samostatná obec – podřízenost MHMP
 - MČ Praha 14 je obklopena dalšími MČ
 - MČ Praha 14 vlastní malou částí pozemků a nemovitého majetku na svém území
 - Dlouhodobé problémy s vypořádáním vlastnických vztahů na území MČ Praha 14
 - Geografická poloha
 - Legislativa
- **Obtížně uchopitelné prostředí MČ Praha 14** – různé lokality, různí obyvatelstvo, fluktuace obyvatel
- **Nástup neočekávaných situací (Covid)** - vliv na vnímání potřeby – změna priorit

C3. Ekologická a uhlíková stopa

V roce 2019 nechala městská část Praha 14 spočítat svou ekologickou a uhlíkovou stopu.

1. Ekologická stopa

Ekologická stopa MČ Praha 14 za rok 2018 činila 4,52 gha/obyv. Ekologickou stopu můžeme porovnat s tím, kolik „přírody“, tedy zelených ploch a zdrojů, má MČ k dispozici (tzv. biokapacita). V případě MČ Praha 14 překračovala stopa biokapacitu města 32,3krát, což odpovídá vysoké koncentraci obyvatelstva v této městské části. Z toho vyplývá nízká hodnota biokapacity v rámci administrativního území MČ. Aktuální hodnota ekologické stopy je ve srovnání s dalšími městy v ČR mírně pod průměrem (průměrná hodnota dosavadních 48 měření činila ve stejném roce 5,21 gha/obyvatele).

Žádné město ani MČ na světě se z principu „nevejde“ do své biokapacity, je závislé na širokém „ekologickém zázemí“. V MČ dochází k soustředění obyvatelstva, průmyslu a dalších aspektů lidské společnosti. To má svá negativa (např. zvýšené znečištění ovzduší, hluku), ale i pozitiva (např. menší spotřeba ploch než u rozptýlené venkovské zástavby, menší vliv na krajinu). Důležité je stanovit, jak si město/MČ v současné době stojí a pokusit se ovlivnit budoucí vývoj. MČ Praha 14 má předpoklady ekologickou stopu dále snižovat, zejména pomocí energeticky úsporných opatření a opatření v oblasti spotřeby a výstavby, neboť tyto dvě oblasti tvoří významnou část ekologické stopy (57,8 %).

Dále je možné provést orientační porovnání s ekologickou stopou průměrného obyvatele České republiky, která v roce 2016 činila 5,60 gha/obyvatele. Důležitým ukazatelem je také biologická kapacita dostupná na jednoho obyvatele České republiky, která v témže roce činila 2,65 gha. Nicméně v celosvětovém měřítku dosahovala pouze 1,73 gha/obyvatele. Toto číslo můžeme považovat za globální míru dlouhodobé udržitelnosti.

Dalším srovnatelným měřítkem je velikost ekologické stopy hlavního města Prahy jako celku. Ta byla spočítána pouze jednou, a to v roce 2010. Hodnota činila 5,08 gha na obyvatele, tedy o něco více, než je průměrná stopa Prahy 14. Hodnota biokapacity na jednoho obyvatele MČ je srovnatelná s úrovní Prahy (0,14 vs. 0,15 gha/obyvatele).

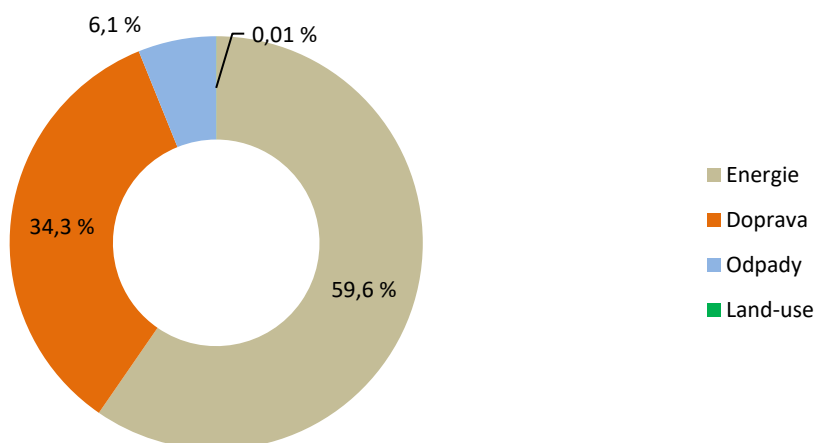
2. Uhlíková stopa

Celkové emise skleníkových plynů, za které odpovídá městská část Praha 14, dosáhly v roce 2018 bezmála 281 tisíc tun ekvivalentů CO₂. Při přepočtu na obyvatele dosáhla **uhlíková stopa hodnoty 5,927 tun CO₂e**. Pokud srovnáme uhlíkovou stopu průměrného obyvatele MČ Praha 14 s průměrem ČR (11,9 tun CO₂e)¹, je na tom MČ z hlediska produkce skleníkových plynů výrazně lépe.

Nejvýznamnější úlohu hraje sektor **energie**, který tvoří bezmála 60 % celkové uhlíkové stopy (3,533 tun CO₂e na obyvatele). Sektor **dopravy** se na celkové uhlíkové stopě podílí 34,3 % a likvidace odpadů a odpadních vod 6,1 %. Změna land-use (využití území) má zanedbatelný vliv na celkovou uhlíkovou stopu MČ, ale je významná z mnoha jiných hledisek. Z uvedeného vyplývá, že v případě hledání opatření na snížení uhlíkové stopy MČ je nejvýhodnější se zaměřit zejména na sektory **energetiky** a **dopravy**. To odpovídá výsledkům z dalších měst v ČR. V sektoru energií nejvíce ovlivňuje celkovou uhlíkovou stopu **spotřeba elektřiny** (48,6 %), **tepla** (35,8 %) a **zemního plynu** (12,8 %). Energeticky úsporná opatření realizována na území městské části budou proto mít zásadní dopad na celkovou uhlíkovou stopu MČ.

Stále významnějším zdrojem emisí skleníkových plynů z města se stává **doprava**. Pro snižování uhlíkové stopy proto bude nutné snižovat spotřebu uhlíkových paliv (zejména nafta a benzín) v tomto sektoru. Úřad MČ Praha 14 je odpovědný pouze za malou část emisí – nejvýznamnější zdrojem jsou obyvatelé městské části a jejich cesty osobními auty a letadly (dohromady 55,2 % emisí z dopravy). V porovnání s jinými městy a MČ, která si uhlíkovou stopu prozatím spočítala, je výsledek v MČ Praha 14 vyjádřený na obyvatele mírně **průměrný** (tj. příznivější).

Uhlíková stopa MČ Praha 14 za rok 2018
5,927 tun CO₂e na obyvatele

¹ http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/oez/nis/NIR/CZE_NIR-2017-2015_UNFCCC_ISBN.pdf

D. NÁVRHOVÁ ČÁST

D1. Vize

V úvodu návrhové části předkládáme vizi MČ Praha 14, která byla zpracována, projednávána a finálně specifikována jako motto, jenž nás nastiňuje okamžik a stav v budoucnosti, jaký chceme vidět a zažít, a hlavně jaký chceme, aby zažívaly běžně i naše děti. Záměrem tohoto dokumentu je jeho naplňováním dosáhnout pod vedením MČ Praha 14 takových podmínek, které umožní, aby se vize stala realitou.

Městská část Praha 14 se zavazuje při naplňování této vize dodržovat principy Udržitelného rozvoje definované ve Strategickém rámci ČR, naplňovat závěry Zelené dohody pro Evropu a respektovat další nadřazené dokumenty.

MČ Praha 14 je společensky odpovědná, inspirující, udržitelně se rozvíjející MČ, jejíž obyvatelé jsou znalí problematiky globální společenské odpovědnosti, uvědomělí a aktivní. MČ Praha 14 je iniciativní a otevřená partnerstvím, je přátelská, spolupracující, podporující a komunikující.

Návrhová část dále obsahuje přehled a základní definice tematických oblastí a jejich zasazení do situace MČ Praha 14. Tyto oblasti byly specifikovány na základě výstupů z analytické části, tedy SWOT analýz, oponentních stanovisek v rámci auditů udržitelného rozvoje a dalších podkladů. Níže pod oblastí spadají strategické cíle, které oblasti dále konkretizují, a kterým se chce MČ Praha 14 věnovat. Struktura celého dokumentu kopíruje strukturu Strategického plánu pro rozvoj MČ Praha 14 pro jednodušší orientaci, hodnocení i evaluaci. Návrhovou část uzavírá Akční plán, v něm jsou stanovena a pojmenována konkrétní opatření, u nichž je stanoven gestor, odborný garant a indikátor plnění pro snazší hodnocení. Realizaci těchto opatření by mělo dojít k naplnění vize.

D2. Tematické oblasti a strategické cíle Plánu rozvoje globální odpovědnosti

Jak bylo uvedeno v metodice tvorby tohoto dokumentu, současně s ním vznikl i Klimatický plán MČ Praha 14. Oba dokumenty jsou propojeny a souvisí spolu, jelikož jsou si globální odpovědnost i klimatická změna jako témata velmi blízká a překrývají se. Tematické oblasti i strategické cíle byly vybírány v návaznosti na analytické dokumenty obou plánů a na strategické a dílčí cíle Strategického plánu pro rozvoj MČ Praha 14 na období 2020 – 2025 a jeho aktuálního akčního plánu. Zároveň jde o místo, kde se obě témata protnou. Zvoleným způsobem tvorby dokumentu, je dále zajištěna nutná provázanost a všechny realizované aktivity v rámci naplňování globální odpovědnosti tak budou smysluplné i z pohledu přizpůsobení se klimatické změně.

Přehled Tematických oblastí a strategických cílů:

1. Oblast - SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ A OSVĚTA

MČ Praha 14 je dlouhodobě systematicky a strategicky řízena, díky čemuž jsou veškeré procesy v rámci jejích agend evidovány, hodnoceny a evaluovány. Díky naplňování kritérií udržitelného rozvoje a MA 21 jsou všechny činnosti interně i externě provázány a rozvoj na území MČ probíhá se zapojením zástupců všech relevantních skupin.

První strategický cíl představuje prostor, kde by mělo dojít k propojení globálních témat s již stávajícími dokumenty. Opatření, která budou mít ukotvenu podporu na MČ, vhodně doplní stávající aktivity.

Navržená opatření:

1. Systémová opatření a osvěta

- 1.1. Optimálně nastavené strategické a institucionální zázemí pro implementaci
- 1.2. Optimálně nastavený systém spolupráce a podpory
- 1.3. Zvýšení povědomí o globálních souvislostech, včetně klimatických změn a udržitelného rozvoje

2. Oblast - MĚSTSKÁ ZELEŇ A PARKY

Městská zeleň, neboli zelená infrastruktura má významnou estetickou a rekreační hodnotu pro obyvatele města (relaxace, zdravý pohyb, uvolnění psychické zátěže, zvýšení pobytové kvality života v prostoru sídlištní zástavby, atd.), ale také významnou klimatizační (chladící) schopnost. Všechny ekosystémové služby, které jsou je zeleň schopna poskytnout (rovnoměrný rozptyl sluneční energie – ochlazování městských ostrovů, zpomalení povrchového odtoku, zachytávání prašného aerosolu, biotop pro městské živočichy, a další) jsou podmíněny jejím dobrým ekologickým a zdravotním stavem. Zároveň přístupnost zeleně hraje zásadní roli na trhu s nemovitostmi a z pohledu vnímání socio – ekonomické atraktivity místa.

Záměrem MČ je proto zajišťovat zeleni v dosahu svých možností a s ohledem na potřeby způsobené klimatickou změnou takovou péči, aby jí občané města měli v blízkosti svého bydliště snadno a rychle dostupnou a ta byla zdravá a kvalitně spravovaná.

Navržená opatření:

- 2.1. Podpořená biodiverzita a přírodě blízká údržba travnatých ploch
- 2.2. Revitalizované/obnovené parky, zahrady, lesy a další zelené veřejné plochy

3. Oblast - VODA A VODNÍ REŽIM

Voda je nedílnou součástí všech organismů a v každé době je jí třeba chránit. V prostředí urbánního celku jakým je městská část, je třeba k modro-zelené infrastruktuře přistupovat s efektivním managementem. Ideální je propojení potřeb obyvatel a možností daného území např. v budování sítě vodních a zelených prvků v harmonii s přírodou, které se v architektuře využívají k řešení klimatických problémů, udržení vody ve městech, zlepšení ovzduší či zmírnění mikroklima. Jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka je významný. Další možností je realizovat opatření, která v důsledku zajistí udržení vlhkosti v půdě a cíleně tak pomohou zvýšit odolnost krajiny vůči projevům klimatické změny. Vzhledem k tomu, že je území MČ Praha 14 z většiny pokryté nepropustnými povrchy, které napomáhají tepelnému ostrovu, je zároveň důležité řešit výměnu povrchů za propustné a povrchy za odrazivé, aby i zde bylo eliminováno přehřívání a naopak se zvýšila možnost zasakování. U většiny komunikací a budov může MČ operovat pouze v roli iniciátora nebo navrhovatele změny, jelikož, jak bylo vedeno výše, má MČ vliv jen na mizivé procento majetku na svém území.

MČ bude k ochraně vody jako významného zdroje i aktivního činitele v krajinotvorném a klimatickém procesu přistupovat ve spolupráci s odborníky tak, aby nakládání s ní bylo hospodárné a ochranné.

Navržená opatření:

- 3.1. Rozvinutý systém hospodaření se srážkovou vodou
- 3.2. Eliminovaná rizika související s povodněmi
- 3.3. Vytvořená soustava vodních prvků na území MČ

4. Oblast - DOPRAVA A MOBILITA

MČ Praha 14 je okrajovou městskou částí, která je zatížena velkým množstvím tranzitní dopravy díky výpadovým komunikacím z a do města. Pro zajištění obslužnosti je zde hustá a dostatečná silniční síť, která je využívána jak místními, tak návštěvníky. Zároveň je zde dostatek komunikací pro pěší i cyklo dopravu. Pokrytí hromadnou dopravou je jako u všech pražských městských částí zajištěno společností zřízenou hl. m. Praha.

MČ si uvědomuje zatěžující negativní dopad, který má doprava na životní prostředí (kvalita ovzduší, přemíra hluku, zatížení poletavými částicemi, apod.) i na život samotných obyvatel (životní styl, zdraví, změna vymezení komfortní zóny, společenské rozdíly, apod.), nicméně v návrzích opatření volí pouze ta, ke kterým má dostatečným mandát a která jsou na jejím území realizovatelná.

Oblast se tedy zaměřuje na podporu dostupné, komfortní a udržitelné dopravy, zvyšování podílu jejich alternativních způsobů a podporu cyklo dopravy, cykloturistiky a pěší dopravy. Součástí pak je dobudování a zkvalitnění infrastruktury pro cyklistickou dopravu ve městě, zvyšování vybavenosti infrastrukturou pro chodce a cyklisty (moderní a bezpečné parkování kol, včetně elektro, technické zázemí pro drobné opravy kol, orientační systém – mapy, ukazatele atd.) a podpory sdílení dopravních prostředků případně propojení s moderními technologiemi.

- 4.1. Snížené emise skleníkových plynů v oblasti dopravy a mobility

5. Oblast - VEŘEJNÝ PROSTOR A BUDOVOY

Významným zdrojem emisí skleníkových plynů (zejména CO₂), které se přímo podílejí na změně klimatu je vytápění budov na území Prahy 14. Vzhledem k tomu, že MČ vlastní, případně ovlivňuje minimum budov i dalšího majetku na svém území, lze konstatovat, že je její přínos zanedbatelný. MČ se chce i přes tento fakt na své budovy zaměřit a spravovat s péčí řádného hospodáře nadále udržitelně a šetrně vůči životnímu prostředí.

Navržená opatření:

- 5.1. Klimatickým změnám přizpůsobené budovy v majetku či správě MČ
- 5.2. Klimatickým změnám přizpůsobené veřejné prostory v majetku či správě MČ

D3. Akční plán

Jak již bylo uvedeno v úvodu dokumentu, Akční plán Plánu rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14 (dále jen AP PRGO) je zároveň akčním plánem Klimatického plánu MČ Praha 14, jelikož spolu oba dokumenty úzce souvisí. Z tohoto důvodu byly i zároveň naráz zpracovávány a výstupem je zmíněný AP PRGO. Ten obsahuje opatření reagující na problematiku obou témat v takovém rozsahu, který je aplikovatelný na území MČ Praha 14 v dosahu její působnosti a jejich možností. Klimatický plán je nedílnou přílohou č. 1 Plánu rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14.

Akční plán je prováděcím dokumentem Plánu rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14. Jeho cílem je určit projekty a aktivity, které povedou v podobě navržených opatření k naplnění strategických cílů v jednotlivých oblastech. Akční plán pracuje s krátkodobým harmonogramem opatření do roku 2024 a uvádí indikátory plnění, podle kterých bude hodnocena úspěšnost realizace jednotlivých opatření. Akční plán zároveň obsahuje stručný popis opatření, roli MČ nebo ÚMČ, gestora a odborného garanta opatření.

Plán rozvoje globální odpovědnosti včetně Klimatického plánu a AP PRGO úzce navazují na Strategický plán rozvoje MČ Praha 14 pro období 2015 – 2025 (dále jen SPR), jsou podpůrnými dokumenty a jsou mu podřízeny. SPR obsahuje opatření, jenž je možné realizovat způsobem bližším přírodě a s ohledem na udržitelnost a společenskou odpovědnost a dále opatření, jejichž realizací dojde přímo naplnění adaptace či mitigace vůči klimatické změně nebo společenské odpovědnosti. Mezi oběma dokumenty je úmyslná provázanost a návaznost. PRGO rozšiřuje možnosti již nastavených klíčových aktivit vyplývajících ze SPR do globálního a společensky odpovědného rozměru.

Provázanost Strategického plánu pro rozvoj MČ Praha 14 a Plánu rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14:

5.2 a 5.2 – Vytváření zdravého životního prostředí pro občany (SPR)

2. 2 – Revitalizované/obnovené parky, zahrady, lesy a další zelené plochy (PRGO)

5. 1 – Usměrněná automobilová doprava zajišťující dobrou obslužnost městské části (SPR)

4. 1 – Snížené emise skleníkových plynů v oblasti dopravy a mobility (PRGO)

6. 1 – Rozvoj místní Agendy 21 (SPR)

1. 3 – Zvýšené povědomí o globálních souvislostech,
včetně klimatických změn a udržitelného rozvoje (PRGO)

6.2 – Globálně odpovědná Městská část Praha 14 (SPR)

Tvorba dokumentu Plán globální odpovědnosti MČ Praha 14
s přílohou Klimatický plán MČ Praha 14.

Způsob hodnocení, monitoringu a aktualizace AP PRGO je popsán Implementační částí.

1. TABULKOVÁ ČÁST AP PRGO

AKČNÍ PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI							
Oblast - SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ A OSVĚTA							
Číslo	Opatření	Popis opatření	Role MČ/ÚMČ	Gestor	Odborný garant	Indikátor plnění	Komentář/Poznámka
SC 1.1	Optimálně nastavené strategické a institucionální zázemí pro implementaci						
1.1.1	Přijmout závazek k plnění opatření v oblasti globální odpovědnosti a klimatických změn	Formou "memoranda" vytýčit hlavní směry a cíle v oblasti globální odpovědnosti a klimatických změn	Realizátor	Starosta	Vedoucí KS	"Memorandum"	Součástí memoranda budou i příklady realizovatelných adaptačních a mitigačních opatření v rámci MČ, zapojit do spolupráce a implementace opatření i p.o. MČ Praha 14
1.1.2	Implemtovat cíle globální odpovědnosti do strategických dokumentů MČ a interních dokumentů ÚMČ	Zpracovat do strategických dokumentů MČ příslušná adaptační a mitigační opatření v oblasti globální odpovědnosti a klimatických změn	Realizátor	Starosta	Vedoucí KS	Strategický plán rozvoje a Akční plán rozvoje MČ	
		Zpracovat do interních dokumentů ÚMČ příslušná adaptační a mitigační opatření v oblasti globální odpovědnosti a klimatických změn	Realizátor	Tajemník	Vlastníci interních dokumentů		Do sloupce indikátor plnění uvést všechny interní dokumenty, kterých se toto bude týkat
1.1.3	Zavést Energetický management do praxe včetně vytvoření AP a IP.	Na základě stávající energetické koncepce zavést EM, tzn. Management, energetická politika, plánování, zavedení provozu, kontrola, stanovení cílů, organizační struktura + další příslušné kroky, postupy, právní požadavky, atd..	Realizátor	Radní pro oblast MA21 Radní pro obalst investic	Energetický manažer	AP a IP energetického managementu	
1.1.4	Sledovat ekologickou a uhlíkovou stopu MČ	V pravidelných intervalech (min. 1x za 5 let)zajistit činnosti související se sledováním ekologické stopy MČ	Iniciátor	Radní pro oblast MA21	Vedoucí KS	Uhlíková a ekologická stopa MČ včetně trendů	
1.1.5	Vytvořit a spravovat "zásobník" adaptačních a mitigačních opatření	Zajistit vytvoření a následnou správu "zásobníku" vhodných adaptačních a mitigačních opatření reálně realizovatelných na území MČ	Realizátor	Radní pro oblast MA21	Vedoucí KS	Zásobník adaptačních a mitigačních opatření	
1.1.6	Vytvořit stálou Pracovní skupinu pro globální odpovědnost	Nastavit práva a povinnosti pracovní skupiny, její vytvoření za účasti zástupců MČ, ÚMČ a jiných subjektů (podnikatelský sektor, neziskový sektor, odborníci)	Realizátor	Radní pro oblast MA21	Vedoucí KS	Pracovní skupina	Povinností je i sledování místní i globální úrovně plnění cílů v rámci tématu, vyhledávání novinek, návrhy možných aplikací řešení na MČ
1.1.7	Pravidelně evidovat stav znečištění ovzduší na MČ	Zpracovat roční zprávu o znečištění ovzduší na MČ Praha 14. Zpráva musí obsahovat výstupy z výsledků měření znečištění ovzduší na měřicích stanicích na MČ, informace o stacionárních znečišťovatelích a o znečištění z lokálních topenišť.	Realizátor	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP Vedoucí KS	Roční zpráva o znečištění ovzduší na MČ Praha 14	
1.1.8	Zpracovat passport zeleně	Zajistit zpracování passportu zeleně na území MČ Praha 14.	Realizátor	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP, Vedoucí KS	Passport zeleně	

AKČNÍ PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI							
Oblast - SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ A OSVĚTA							
Číslo	Opatření	Popis opatření	Role MČ/ÚMČ	Gestor	Odborný garant	Indikátor plnění	Komentář/Poznámka
SC 1.2	Optimálně nastavený systém spolupráce a podpory						
1.2.1	Nastavit systém spolupráce s jinými městy a subjekty v rámci globální odpovědnosti	Uzavřít partnerství s jinými městy a subjekty (zejména z MČ Praha 14 - CČM, Coca-cola, Ikea, NNO, aj.) v rámci globální odpovědnosti a klimatických změn	Iniciátor	Radní pro oblast MA21	Vedoucí OSPK	Smlouvy o partnerství	
1.2.2	Vytvořit Adaptační fond	Vytvořit Adaptační fond za účelem finanční podpory konkrétních adaptačních opatření, humanitární pomoci a podpory etického obchodu	Iniciátor	Starosta	Vedoucí OŘEŠ Vedoucí KS	Adaptační fond	
1.2.3	Podporovat místní subjekty a občany MČ v realizaci adaptačních a mitigačních opatření v oblasti globální odpovědnosti a klimatických změn	Vyčlenit, v rámci dotačních programů MČ, určitou částku na podporu realizace opatření v oblasti globální odpovědnosti a reakce na klimatické změny (adaptace a mitigace)	Podporovatel	Starosta	Vedoucí OŘEŠ, Vedoucí KS	Objem finančních prostředků,	
1.2.4	Začlenit se do některých z mezinárodních či národních organizací, zabývajících se problematikou globální odpovědnosti či klimatických změn	Vytipovat a následně se začlenit do některých z organizací, která se danou problematikou zabývá	Realizátor	Starosta	Vedoucí KS STRR	Členství v organizaci	
SC 1.3	Zvýšení povědomí o globálních souvislostech, včetně klimatických změn a udržitelného rozvoje						
1.3.1	Realizovat vzdělávací aktivity v oblasti adaptace na změnu klimatu, globálních témat a udržitelného rozvoje	V pravidelných cyklech zajistit vzdělávání volených zástupců MČ, zaměstnanců ÚMČ a příspěvkových organizací MČ	Iniciátor, Realizátor	Tajemník	Vedoucí KS	Realizované vzdělávací akce	
		Ve spolupráci s školami a ekocentry zajistit vzdělávání pro žáky a studenty základních a středních škol na území MČ Praha 14, vhodnou formo i pro MŠ	Iniciátor	Radní pro oblast MA21, Radní pro oblast školství	Vedoucí KS, Vedoucí OŘEŠ	Realizované vzdělávací akce	
1.3.2	Využívat online prostor pro sdílení dobré praxe	Vytvořit nový či případně využít již existující online prostor pro sdílení dobré praxe v oblasti klimatických změn a udržitelného rozvoje	Realizátor, Iniciátor	Radní pro oblast IT, Radní pro oblast MA21	Vedoucí OIT, Vedoucí KS	Online prostor pro sdílení dobré praxe	
1.3.3	Rozšířit prostor pro zvyšování povědomí o globálních souvislostech v rámci existujících komunikačních kanálů MČ	Např. vytvořit vlastní "záložku" na webových stránkách MČ a vyčlenit prostor v časopise Čtrnáctka pro zajištění zvýšení povědomí o problematice globální odpovědnosti a změnách klimatu	Realizátor	Radní pro oblast komunikace	Vedoucí KS	Záložka na webu MČ a prostor v časopise Čtrnáctka	
1.3.4	Realizovat osvětové akce pro veřejnost	Zapojit se, podporovat realizaci či samostatně realizovat osvětové akce, kampaně s cílem pozitivně ovlivnit vnímání problematiky klimatických změn, adaptačních a mitigačních opatření vč. správné péče o životní prostředí, přírodu, zeleň	Realizátor, Partner	Radní pro oblast MA21 Radní pro oblast kultury, sportu a volného času	Vedoucí KS	Realizované akce	

AKČNÍ PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI							
Oblast - MĚSTSKÁ ZELEŇ A PARKY							
Číslo	Opatření	Popis opatření	Role MČ	Gestor	Odborný garant	Indikátor plnění	Komentář/Poznámka
2.1	Podpořená biodiverzita a přírodě blízká údržba travnatých ploch						
2.1.1	Preferovat suchoodolné druhy vegetace	Preferovat výsadbu takových druhů vegetace, které se snadněji vypořádávají s klimatickými změnami	Realizátor	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP	Vysazená vegetace	
2.1.2	Aplikovat přírodě blízkou údržbu zeleně	Při údržbě trávníků (např. seč) aplikovat takové postupy, které ponechají travní pokryv v dostatečné velikosti zajišťující vsakování vody a růst vegetace	Realizátor	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP	Monitorovací zpráva o stavu, způsobu a rozsahu údržby zeleně s roční periodicitou	
2.1.3	Podporovat vznik květnatých luk a trvalkových záhonů	Na pozemcích MČ a jí zřízených organizací budovat květnaté (medonosné) louky a trvalkové záhony	Iniciátor, Partner	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP	Vybudované květnaté louky a trvalkové záhony	
2.1.4	Podporovat budování přístřešků pro drobné živočišné druhy	Instalovat a podporovat instalaci drobných přístřešků pro podporu života živočišných druhů v městském prostředí (např. ptačí budky, hmyzí hotely, přístřešky pro ježky, aj.)	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP	Instalované přístřešky pro drobné živočišné druhy	
2.2	Revitalizované/obnovené parky, zahrady, lesy a další zelené veřejné plochy						
2.2.1	Zajistit kontinuální péči a novou výsadbu dřevin	Při nové výsadbě a následné péči o dřeviny preferovat druhy vhodné do městského prostředí, tj. s vyšší adaptační schopností reagovat na změny klimatu	Realizátor	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP	Vysazené dřeviny	
2.2.2	Vytvářet nové plochy a prvky zeleně	Vytvářet nové plochy a prvky zeleně (např. výsadba alejí, květin, aj.) a revitalizovat nevyužívané plochy včetně brownfieldů.	Realizátor	Radní pro oblast životního prostředí	Vedoucí OŽP	Nové zelené plochy a prvky	
2.2.3	Podporovat komunitní zahrady	Podporovat vznik a rozvoj komunitních zahrad	Iniciátor, Podporovatel	Radní pro oblast životního prostředí Radní pro MA 21	Vedoucí OŽP	Systém podpory	
2.2.4	Podporovat kompostování	Podporovat kompostování na území MČ Praha 14 pro občany i instituce	Iniciátor, Podporovatel	Radní pro oblast životního prostředí Radní pro MA 21	Vedoucí OŽP	Systém podpory	

AKČNÍ PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI							
Oblast - VODA A VODNÍ REŽIM							
Číslo	Opatření	Popis opatření	Role MČ	Gestor	Odborný garant	Indikátor plnění	Komentář/Poznámka
SC 3.1	Rozvinutý systém hospodaření se srážkovou vodou						
3.1.1	Realizovat opatření v souvislosti s udržení vláh v půdě	Realizovat opatření (primárně na pozemcích MČ), vedoucí k udržení přiměřené vláh půdy	Realizátor	Radní pro oblast investic	Vedoucí OI, Vedoucí OD, Vedoucí SM, Vedoucí OŽP	Realizovaná opatření	
3.1.2	Realizovat opatření na sběr dešťové vody a na její další využití (tzv. šedá voda)	Zachytávat a dále využívat odpadní "šedé" vody.	Realizátor	Radní pro oblast investic	Vedoucí OI, Vedoucí OD, Vedoucí SM, Vedoucí OŽP	Realizovaná opatření	
SC 3.2	Eliminovaná rizika související s povodněmi						
3.2.1	Realizovat opatření v souvislosti s eliminací rizik souvisejících s bleskovými povodněmi	Realizovat opatření (primárně na pozemcích MČ), eliminující rizika související s přívalovými dešti (vsakovací průlehy, rýhy, dešťové zahrady, aj.)	Realizátor	Radní pro oblast investic	Vedoucí OI, Vedoucí OD, Vedoucí ÚÚR, Vedoucí OŽP	Realizovaná opatření	
3.2.2	Zajistit plnou součinnost v rámci realizace protipovodňových opatření	Poskytovat plnou součinnost MHMP a dalším akterům při budování přírodě blízkých protipovodňových opatření a eliminaci rizik způsobených bleskovými povodněmi	Podporovatel	Starosta	Vedoucí KS	Podpořené projekty	
SC 3.3	Vytvořená soustava vodních prvků na území MČ						
3.3.1	Budovat a podporovat drobné technické vodní prvky	Budovat a podporovat realizaci pítek, fontán, mlžítek, a to zejména v místech se zvýšenou citlivostí k přehřívání	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast investic	Vedoucí OI, Vedoucí OŽP, Vedoucí ÚÚR	Vybudované vodní prvky	
3.3.2	Budovat a podporovat přírodě blízká vodní díla	Budovat a podporovat realizaci mokřadů, dešťových zahrad, a dalších, a to zejména v místech se zvýšenou citlivostí k přehřívání	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast investic	Vedoucí OI, Vedoucí OŽP, Vedoucí ÚÚR	Vybudovaná vodní díla	

AKČNÍ PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI							
Oblast - DOPRAVA A MOBILITA							
Číslo	Opatření	Popis opatření	Role MČ	Gestor	Odborný garant	Indikátor plnění	Komentář/Poznámka
SC 4.1	Snížené emise skleníkových plynů v oblasti dopravy a mobility						
4.1.1	Podporovat snahy při budování nabíjecích stanic	Aktivně podporovat a poskytovat součinnost jiným subjektům při výstavbě nabíjecích stanic na území MČ	Podporovatel	Starosta	Vedoucí KS	Realizované projekty	
4.1.2	Podporovat rozvoj a poskytovat potřebnou součinnost v oblasti ekologicky šetrných druhů dopravy (pěší doprava, cyklopráva, podpora bezbariérovosti, aj.)	Zajištění aktivní součinnosti při realizaci opatření vedoucích k rozvoji cykloprávy a dalších drobných opatření (budování cyklostezek, cyklostanice u škol a další)	Podporovatel, Partner	Radní pro oblast dopravy	Vedoucí OD	Podpořené projekty	
4.1.3	Rozšířit elektromobilitu v rámci MČ a příspěvkových organizací	Aktivně vyhledávat dotační tituly za účelem rozšíření ekologických dopravních prostředků, příp. výměny vozového parku MČ a příspěvkových organizací MČ	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast evropských fondů, Tajemník, Starosta	Vedoucí OEF, Vedoucí OHS	Ekologické dopravní prostředky	
4.1.4	Podporovat aktivity související se Školními plány mobility (ŠPM)	Aktivně podporovat zpracování/aktualizaci Školních plánů mobility či realizaci opatření vzešlých z již schválených ŠPM	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast dopravy, Radní pro oblast školství	Vedoucí OŘEŠ, Vedoucí OD	Školní plány mobility, Podpořené opatření	

AKČNÍ PLÁN ROZVOJE GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI							
Oblast - VEŘEJNÝ PROSTOR A BUDOVY							
Číslo	Opatření	Popis opatření	Role MČ	Gestor	Odborný garant	Indikátor plnění	Komentář/Poznámka
5.1	Klimatickým změnám přizpůsobené budovy v majetku či správě MČ						
5.1.1	Zpracovat "Klima scan" budov	Zajistit zpracování "Klima scanu" jednotlivých budov ve správě či majetku MČ (včetně příspěvkových organizací)	Iniciátor, Realizátor	Radní pro oblast majetku	Energetický manažer	"Klima scan" budov	
5.1.2	Rozvíjet systém energetického managementu	Zavést příslušná opatření na další budovy ve správě či majetku MČ, včetně příspěvkových organizací (např. technologie pro využití obnovitelných zdrojů energie)	Realizátor	Radní pro oblast investic, Radní pro oblast majetku	Energetický manažer	Realizovaná opatření	
5.1.3	Realizovat výměny povrchů střech	Pro eliminaci zvyšování teploty, zejména v sídlištní zástavbě je vhodné realizovat výměnu povrchů střech za světlé, které světlo odrážejí a zamezují tak vzrůstání teplot, případně realizovat opatření s obdobným dopadem (zelené střechy)	Realizátor, Iniciátor, Podporovatel	Radní pro oblast investic, Radní pro oblast majetku	Vedoucí OI	Realizované výměny střech	
5.1.4	Podporovat budování vegetačních střech a stěn	Ve vhodných případech realizovat výstavbu vegetačních střech a stěn s cílem snížení teplot a nákladů na údržbu.	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast majetku, Radní pro oblast investic, Radní pro oblast ÚR	Vedoucí SM, Vedoucí ÚÚR, Vedoucí OI	Realizované projekty	
5.1.5	Zajistit stínění oken a dveří	Využívat pohyblivé či pevné prvky k zastínění oken a dveří (žaluzie, rolety, stínění)	Realizátor, Podporovatel	Radní pro oblast investic, Radní pro oblast majetku	Vedoucí OI, Vedoucí SM	Realizovaná opatření	
5.1.6	Zpracovat analýzu využití elektrické energie z obnovitelných či jaderných zdrojů	Zajistit zpracování analýzy nákupu a vlastní výroby elektřiny s nízkou uhlíkovou stopou včetně jejich porovnání a předložení doporučení	Iniciátor	Radní pro oblast ekonomiky, Radní pro oblast majetku, Starosta	Vedoucí OŘEŠ, Energetický manažer, Vedoucí SM	Analýza	
5.2	Klimatickým změnám přizpůsobené veřejné prostory v majetku či správě MČ						
5.2.1	Zpracovat pasport povrchů	Iniciovat pasport povrchů, včetně jejich stavebně technického stavu a jejich vlivu na adaptační priority (zasakování, přehřívání, apod.)	Iniciátor	Radní pro oblast majetku, Radní pro oblast ÚR	Vedoucí SM, Vedoucí OSM, Vedoucí ÚÚR	Pasport povrchů	
5.2.2	Minimalizovat podíl nepropustných povrchů	Na základě výstupů pasportu povrchů realizovat či podporovat příslušná opatření (propustný asfalt a beton, polovegetační tvárnice, mlatové povrchy, aj.)	Realizátor, Partner, Podporovatel	Radní pro oblast životního prostředí, Radní pro oblast majetku, Radní pro oblast investic	Vedoucí SM, Vedoucí OSM, Vedoucí OI	Realizovaná opatření	

Ilustrativní obrázky realizovaných opatření v jiných částech ČR jsou jako návrhy dobré praxe přiloženy k dokumentu jako příloha č. 2

E. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Zpracováním a přijetím dokumentu Plán rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14 začíná proces, který bude směřovat k naplnění strategických cílů a vize. V implementační části jsou popsána pravidla a konkretizovány způsoby, jak bude implementace probíhat. Obsahují specifikaci osob činných v jakékoliv části procesu implementace a jejich odpovědnosti, popis nastavených mechanismů a systému v zavádění opatření do praxe, časovou a finanční náročnost realizace opatření a způsoby komunikace celého procesu. Implementační část dále obsahuje pravidla pro monitoring procesu implementace, existující hrozby, se kterými je třeba počítat při zavádění do praxe, způsob aktualizace dokumentů a způsob vyhodnocování úspěšnosti realizace opatření PRGO.

1. Specifikace opatření, osob, rolí a odpovědností v procesu implementace

Každé opatření v AP PRGO je podrobně popsáno. Popis upřesňuje následnou realizaci opatření, odpovědnosti a další souvislosti.

- číslo – ukazuje pořadí a zařazení opatření v číselné řadě AP PRGO v rámci oblastí a strategických cílů
- název – definuje pojmenování opatření
- popis – popisuje obsah opatření, specifikuje je pro jednodušší realizaci
- role MČ – stanovuje oblast působnosti MČ Praha v rámci realizace opatření
- gestor – stanovuje politickou záštitu nad relevancí a realizací opatření
- odborný garant – jmenuje odborníka, který bude dohlížet nad odbornou správností řešení opatření
- indikátor plnění – specifikovaný indikátor, díky němuž bude měřitelné, zda a v jakém poměru byla realizace opatření úspěšná
- komentář – prostor pro doplnění informací k opatření

Role MČ/ÚMČ – uložená role, kterou má MČ/ÚMČ pro realizaci konkrétních opatření zajistit. V případě ÚMČ realizují činnosti pověřeni zaměstnanci ÚMČ Praha 14 v rámci odborů, úseků a oddělení. V případě MČ realizují činnosti zaměstnanci městskou částí zřízených organizací (Praha 14 kulturní, p. o., Správa majetku Praha 14, a. s., atp.). Činnosti jsou mnohdy realizovány ve spolupráci zmíněných subjektů a kooperačně.

- **RELIZÁTOR** - opatření je realizováno přímo zaměstnanci ÚMČ a MČ. Vždy je respektována hierarchie dané organizace a její vnitřní předpisy.
- **INICIÁTOR** – MČ a jí zřízené organizace iniciují, případně zadávají aktivity naplňující opatření dalším organizacím v rámci spolupráce nebo jsou pro naplnění těchto aktivit nové vazby hledány. První krok vychází od MČ a jí zřízených organizací.
- **PODPOROVATEL** – MČ a jí zřízené organizace vytváří vhodné podmínky pro plnění opatření. Poskytují součinnost a jsou aktivní v nabídce pomoci a spolupráce. První krok v realizaci opatření je na dalším subjektu.
- **PARTNER** – MČ a jí zřízené organizace vstupují do realizace opatření v partnerském vztahu s dalšími organizacemi. První krok vychází od založeného partnerství.

Gestor – stanovení politické odpovědnosti za dané opatření. Politikovi připadá opatření na základě jeho přidělené gesce. Je s opatřením v souznění a v případě nejasností jej obhájí a dokáže pro něj argumentovat. V současném AP PRGO (2022 – 2024) figurují aktuálně jmenovaní gesční radní, v případě aktualizace AP PRGO se mohou Gestoři měnit s ohledem na nová opatření nebo nově sestavené vedení MČ Praha 14. Gestorem může být také tajemník úřadu.

- Starosta
- Radní pro oblast MA 21
- Radní pro oblast investic
- Radní pro oblast životního prostředí
- Radní pro oblast školství
- Radní pro oblast IT
- Radní pro oblast komunikace
- Radní pro oblast kultury, sportu a volného času
- Radní pro oblast dopravy
- Radní pro oblast evropských fondů
- Radní pro oblast majetku
- Radní pro oblast územního rozvoje
- Radní pro oblast ekonomiky
- Tajemník

Odborný garant – stanovení funkce pro odborný dohled nad řešením opatření, realizací a pro možné konzultace v rámci stanoveného odborníka. Odborníky jsou vedoucí odborů, oddělení a úseků ÚMČ P14, aby byla zachována návaznost na politické vedení MČ i na podřízené zaměstnance, z důvodu využití navykklých a zažitých postupů v kontextu interních nařízení ÚMČ a pro zachování přístupu ÚMČ k realizacím opatření případnými dalšími subjekty. Odborným garantem může být také energetický manažer MČ Praha 14.

- Vedoucí odboru Kancelář starosty
- Vedoucí Odboru řízení ekonomiky a školství
- Vedoucí Odboru životního prostředí
- vedoucí Odboru informačních technologií
- Vedoucí Odboru investic
- Vedoucí Odboru dopravy
- Vedoucí Odboru správy majetku
- Vedoucí Odboru evropských fondů
- Vedoucí Odboru hospodářské správy
- Vedoucí Oddělení strategického plánování a komunikace
- Vedoucí Úseku územního rozvoje
- Energetický manažer MČ Praha 14
- Vedoucí Oddělení strategického plánování a komunikace
- Ředitel a. s. Správa majetku Prahy 14

Indikátor plnění – měřitelný ukazatel naplnění původního záměru opatření, stanovení jasné hodnoty, podle které je možné ohodnotit, zda bylo nebo nebylo opatření splněno. Každé opatření má svůj specifický relevantní indikátor, který odpovídá veličině, ve které je hodnocení možné.

2. Mechanizmy a systémy pro zavádění opatření do praxe

MČ Praha má ukotvený systém projektového řízení ve svých interních dokumentech pod směrnicí QS 42-06 V04R00. Na základě tohoto dokumentu jsou na ÚMČ vedeny všechny projekty a vychází z něj i realizace opatření ze strategických dokumentů. K naplňování opatření z AP PRGO bude přistupováno stejným způsobem.

K realizaci opatření bude využito již nastavených vazeb s místním neziskovým a podnikatelským sektorem, komunikace a zapojení místních obyvatel a využití fungujících partnerství. V případě potřeby budou aktivně vyhledávány nové vazby, které by napomohly plnění zadání z opatření. Plnění všech opatření bude zohledňovat navykklé přístupy, stanovené procesy a interní dokumenty organizací.

Opatření budou realizována zaměstnanci spadajícími pod odborného garanta případně externě dle uvážení a finančních a časových možností. Realizace bude koordinována ve spolupráci s odborným garantem a schvalována gestorem.

Dohled nad celým dokumentem je zajišťován OSPK, politicky jej dozoruje radní pro MA 21.

3. Časová a finanční náročnost implementace opatření

Pro realizaci opatření má patřičný odbor, úsek nebo oddělení ve svém rozpočtu alokované finanční prostředky. Pokud je to možné vyhledává OEF dotační tituly pro další možné financování opatření tak, aby byly uspořeny prostředky MČ Praha 14.

Časová náročnost realizace jednotlivých opatření je specifická pro každé opatření, charakterizují ji legislativní a majetkové možnosti MČ, finanční stránka a v případě opatření, která se plošně nedrží pouze území MČ i závislosti na dalších okolnostech. Proto je možné, že některá opatření nebudou plně realizována v prvních dvou letech a přejdou v rámci aktualizace do akčního plánu pro další období.

4. Komunikace implementace

Plán rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14 vymezuje úkoly v obtížném nicméně nadčasovém tématu, je doposud ojedinělý a jako takový bude komunikován. Pro propagaci globální udržitelné politiky budou využity všechny komunikační kanály MČ Praha 14, případně jí zřízených organizací. Přednostně bude využívána sekce webu MČ Praha 14 určená pro globální odpovědnost a strategické dokumenty.

5. Monitoring implementace

OSPK jako správce dokumentu ve spolupráci s odbornými garanty jednotlivých opatření zajistí monitoring stavu plnění - realizaci opatření a každoročně zprávu o plnění AP PRGO, která bude předložena Radě MČ Praha 14 ke schválení. Po druhém roce existence AP PRGO bude mimo zprávy o plnění AP PRGO předložen Radě MČ Praha 14 i návrh na aktualizaci AP PRGO pro další dvouleté období.

6. Hrozby

Přes veškerou snahu MČ Praha 14 o společensky odpovědné chování a hájení stanovisek udržitelného rozvoje na svém území je třeba upozornit na fakt, který této činnosti znatelně brání a výrazně komplikuje jakékoliv záměry MČ v této i jiných oblastech. Jsou jím majetkové poměry na území MČ

Praha 14. Procento pozemků, kterými MČ jako taková disponuje, je i při započtení těch, u kterých zajišťuje správu vůči celkovému množství na jejím území, velice mizivé. Z toho vyplývá snížená možnost implementace jakýchkoliv opatření. Procentuálně je největším vlastníkem pozemků a budov Hlavní město Praha, resp. Magistrát hl. m. Prahy, či jím zřizované/ovládané subjekty a organizace. Dalším významným vlastníkem pozemků a budov na území MČ Praha 14 jsou soukromé subjekty.

Úspěch realizace vytyčených opatření tak znamená převážně intenzivní komunikaci s hl. m. Prahou a iniciaci opatření.

7. Způsob vyhodnocování úspěšnosti realizace opatření PRGO

OSPK předkládá v lednu následujícího roku Radě MČ Praha 14 roční vyhodnocení plnění dokumentu AP PRGO. Po třech letech předkládá OSPK tutéž zprávu, ale za celé období existence AP. Zároveň je Radě MČ Praha 14 předložen návrh na aktualizaci AP PRGO pro další období.

8. Doporučení v rámci vazby na SDG's – Cíle udržitelného rozvoje

V září 2015 přijalo světové společenství na půdě Valného shromáždění OSN společné cíle udržitelného rozvoje, kterých má být dosaženo do roku 2030. Do podmínek České republiky je převádí [Strategický rámec Česká republika 2030](#) přijatý vládou v roce 2017, pro který byla v říjnu 2018 schválena Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v ČR. V návaznosti na tyto stěžejní dokumenty závazné pro celou ČR a na ambici MČ Praha 14 být globálně a společensky odpovědnou, byl celý Plán rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14 koncipován tak, aby mezi jeho opatřeními a SDGs zůstala vazba. Realizací AP PRGO zajišťuje MČ Praha 14 dodržování Strategického rámce České republiky 2030.

Název opatření v AP PRGO	Vazba na Cíl udržitelného rozvoje (SDG)
Systémová opatření a osvěta	
Strategický cíl 1.1 Optimálně nastavené strategické a institucionální zázemí pro implementaci	11.3 Do roku 2030 posílit inkluzivní a udržitelnou urbanizaci a kapacity pro participativní, integrované a udržitelné plánování a správu měst a obcí ve všech zemích 11.b Do roku 2020 výrazně zvýšit počet měst a obcí, které přijímají a realizují integrované politiky a plány na podporu inkluze, účinného využívání zdrojů, zmírňování a adaptace na změnu klimatu, odolnost vůči katastrofám, a vypracovat a realizovat komplexní řízení rizik katastrof na všech úrovních v souladu se Sendaiským rámcem pro DRR 2015 – 2030 12.7 Prosazovat udržitelné postupy v zadávání veřejných zakázek v souladu s národními politikami a prioritami

Strategický cíl 1.2 Optimálně nastavený systém spolupráce a podpory	17.14 Podporovat politickou soudržnost pro udržitelný rozvoj 17.17 Podněcovat a podporovat efektivní partnerství veřejných institucí, partnerství veřejného a soukromého sektoru a partnerství v rámci občanské společnosti, a to na základě zkušeností a využívání zdrojových strategií partnerství
Strategický cíl 1.3 Zvýšení povědomí o globálních souvislostech, včetně klimatických změn a udržitelného rozvoje	4.7 Do roku 2030 zajistit, aby všichni studenti získali znalosti a dovednosti potřebné k podpoře udržitelného rozvoje, mimo jiné prostřednictvím vzdělávání o udržitelném rozvoji a trvale udržitelném způsobu života, o lidských právech, genderové rovnosti, dále pomocí podpory kultury míru a nenásilí, globálního občanství i docenění kulturní rozmanitosti a příspěvku kultury k udržitelnému rozvoji 13.3 Zlepšit vzdělávání a zvyšování povědomí o klimatické změně, rozšířit lidské i institucionální kapacity pro zmírňování změny klimatu, adaptaci na ni, snižování jejích dopadů a včasné varování
Městská zeleň a parky	
Strategický cíl 2.1 Podpořená biodiverzita a přírodě blízká údržba travnatých ploch	15. Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity 15.5 Přijmout neodkladná a výrazná opatření na snižování degradace přirozeného prostředí, zastavit ztrátu biodiverzity a do roku 2020 chránit a zabraňovat vyhynutí ohrožených druhů
Strategický cíl 2.2 Revitalizované/obnovené parky, zahrady, lesy a další zelené veřejné plochy	11.7 Do roku 2030 zajistit všeobecný přístup k bezpečné, inkluzivní a přístupné městské zeleni a veřejnému prostoru, zejména pro ženy a děti, starší osoby a osoby se zdravotním postižením

Voda a vodní režim	
Strategický cíl 3.1 Rozvinutý systém hospodaření se srážkovou vodou	6.3 Do roku 2030 zlepšit kvalitu vody snížením jejího znečišťování, zamezením vyhazování odpadů do vody a minimalizací vypouštění nebezpečných chemických látek do vody, snížit na polovinu podíl znečištěných odpadních vod a podstatně zvýšit recyklaci a bezpečné opětovné využívání vody v celosvětovém měřítku 6.4 Do roku 2030 podstatně zvýšit efektivitu využívání vody ve všech sektorech a zajistit udržitelný odběr a dodávky pitné vody tak, aby byl vyřešen nedostatek vody a podstatně se snížil počet lidí trpících jejím nedostatkem
Strategický cíl 3.2 Eliminovaná rizika související s povodněmi	11.5 Do roku 2030 výrazně snížit počet úmrtí a dalších negativních dopadů přírodních katastrof zahrnujících pohromy spojené s vodou. Týká se to také přímých ekonomických ztrát ve vztahu ke globálnímu HDP. Zvláštní pozornost je nutné věnovat ochraně chudých a zranitelných lidí
Strategický cíl 3.3 Vytvořená soustava vodních prvků na území MČ	6.6 Do roku 2020 zajistit ochranu a obnovu ekosystémů související s vodou, včetně hor, lesů, mokřadů, řek, zvodní a jezer
Doprava a mobilita	
Strategický cíl 4. 1 Snížené emise skleníkových plynů v oblasti dopravy a mobility	13.2 Začlenit opatření v oblasti změny klimatu do národních politik, strategií a plánování 12.2 Do roku 2030 dosáhnout udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a jejich efektivního využívání
Veřejný prostor a budovy	
Strategický cíl 5.1 Klimatickým změnám přizpůsobené budovy v majetku či správě MČ	13. Klimatická opatření 13.1 Ve všech zemích zvýšit odolnost a schopnost adaptace na nebezpečí související s klimatem a přírodními pohromami
Strategický cíl 5.2	11.b Do roku 2020 výrazně zvýšit počet měst a obcí, které přijímají a realizují integrované

Klimatickým změnám přizpůsobené veřejné prostory v majetku či správě MČ	politiky a plány na podporu inkluze, účinného využívání zdrojů, zmírňování a adaptace na změnu klimatu, odolnost vůči katastrofám, a vypracovat a realizovat komplexní řízení rizik katastrof na všech úrovních v souladu se Sendaiským rámcem pro DRR 2015 – 2030
--	--

F. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Na základě záměru prohloubení aktivit realizovaných v rámci dlouhodobě uplatňovaného mezinárodního programu místní Agenda 21 a z důvodu uvědomění si dopadu svých činností na další generace, se vedení MČ Praha 14 rozhodlo zajistit si strategický dokument, který MČ poskytne vodítko pro udržitelný a globální rozvoj a bude použitelný a smysluplný v podmínkách území MČ Praha 14. Současná situace na MČ z globálního pohledu a přístupu vůči klimatické změně je díky realizaci MA 21 vyhovující, nicméně do budoucna nedostatečná.

Za využití financí z projektu „Optimalizace procesů a profesionalizace ÚMČ Praha 14 III.“ podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost (dále jen „OPZ“) v rámci EU byl zadán vznik dokumentu Plán rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14, jehož nedílnou přílohou (příloha č. 1) je Klimatický plán MČ Praha 14. V rámci zmíněného projektu byla ustanovena Pracovní skupiny pro globální odpovědnost, která zajistila vznik Plánu rozvoje globální odpovědnosti MČ Praha 14 a participovala na Klimatickém plánu. Mezi členy Pracovní skupiny byli vybráni zástupci velkých místních podniků, tedy podnikatelského sektoru, zástupci neziskových organizací působících na našem území, odborníci na vzdělávání a klimatickou změnu a veřejnost.

Pro vznik relevantního dokumentu bylo třeba zhodnotit podrobně stávající situaci, stanovit si konkrétně zaměřené cíle, specifikovat opatření a zajistit jejich realizovatelnost. V rámci analytické části dokumentu byly prověřeny demografické údaje, mobilita a doprava, ovzduší, hluk, odpady a voda na MČ, dále byly použity výstupy ze SWOT analýz auditů udržitelného rozvoje MČ Praha v deseti oblastech za rok 2018 a výstupy z měření uhlíkové a ekologické stopy MČ Praha 14. V návrhové části byla stanovena vize MČ, jako stav, ke kterému chce dospět, a byly stanoveny tematické oblasti:

- systémová opatření a osvěta
- městská zeleň a parky
- voda a vodní režim
- doprava a mobilita
- veřejný prostor a budovy

Strategické cíle a konkrétní opatření byla stanovena na základě vstupů z analytické části a z Klimatického plánu a jeho dalších analytických podkladů. Opatřením je přiřazena politická odpovědnost, odborný garant a realizátor a jsou strukturována do Akčního plánu dle navyké struktury strategických dokumentů MČ. Ten je jako první Akční plán tohoto dokumentu připraven pro období 2022 – 2023, přičemž bude vždy po dvou letech aktualizován pro další období. Financování jednotlivých opatření bude probíhat v rámci běžně čerpaných rozpočtů odborů ÚMČ Praha 14, rozpočtů příspěvkových organizací zřízených MČ Praha 14, případně bude zajištěno z dalších externích zdrojů.

Jako hrozba při realizaci opatření se může ukázat nedostatek financí vzniklý pokračující pandemií COVID 19 nebo omezená možnost ovlivnění dění na Praze 14 způsobená vlastnickými poměry.

Tento dokument je pilotním počinem vedení MČ Praha 14 a má umožnit podporovat politiku místní odpovědnosti za globální problémy, iniciovat mezinárodní spolupráci a systematicky řešit přizpůsobení se změně klimatu (adaptaci MČ na změnu klimatu). Jeho účelem je zvýšení připravenosti MČ a jejích obyvatel.